

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 7.12.2022
COM(2022) 695 final

2022/0402 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om behörighet, tillämplig lag, erkännande av domar samt godkännande av officiella handlingar i samband med föräldraskap och om införande av ett europeiskt intyg om föräldraskap

{SEC(2022) 432 final} - {SWD(2022) 390 final} - {SWD(2022) 391 final} -
{SWD(2022) 392 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Unionen strävar efter att skapa, bevara och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där fri rörlighet för personer, tillgång till rättslig prövning och full respekt för de grundläggande rättigheterna garanteras.

För att främja det målet sade kommissionens ordförande Ursula von der Leyen i sitt tal om tillståndet i unionen 2020 att ”om du är förälder i ett land är du det i alla länder”. Med dessa ord menade kommissionens ordförande att det är viktigt att säkerställa att föräldraskap som fastställs i en medlemsstat erkänns i alla övriga medlemsstater och för alla syften. Detta initiativ lyftes fram som en nyckelåtgärd i EU:s strategi för barnets rättigheter¹ och EU:s jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer².

Syftet med förslaget är att stärka **skyddet av de grundläggande rättigheterna och andra rättigheter för barn i gränsöverskridande situationer**, bland annat deras rätt till en identitet³, icke-diskriminering⁴ till privat- och familjeliv⁵, arvsrätt och underhållsrätt i en annan medlemsstat, med barnets bästa som högsta prioritet⁶. I överensstämmelse med detta mål understryker rådet i sina slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter⁷ att barns rättigheter är universella, att varje person under 18 år ska åtnjuta samma rättigheter utan någon form av diskriminering och att barnets bästa måste komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner.

Andra syften med förslaget är att skapa **rättssäkerhet** och förutsägbarhet vad gäller reglerna för internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer och erkännande av föräldraskap samt **minska den rättsliga kostnaden och bördan** för familjerna och medlemsstaternas rättssystem i samband med rättsliga förfaranden om erkännande av föräldraskap i en annan medlemsstat.

Behovet av att säkerställa erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna har uppstått eftersom medborgarna allt oftare befinner sig i gränsöverskridande situationer, till exempel om de har familjemedlemmar i en annan medlemsstat, reser inom unionen, flyttar till en annan medlemsstat för att hitta arbete eller bilda familj eller för att köpa en fastighet i en annan medlemsstat. För närvarande befinner sig dock uppskattningsvis två miljoner barn i en

¹ EU:s strategi för barnets rättigheter, COM(2021) 142 final.

² En jämlikhetsunion: Jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025, COM(2020) 698 final.

³ Artikel 8 i FN:s konvention om barnets rättigheter.

⁴ Artikel 2 i FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

⁵ Artikel 9 i FN:s konvention om barnets rättigheter, artiklarna 7 och 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

⁶ Artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

⁷ Rådets slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter av den 9 juni 2022, 10024/22.

situation där föräldraskapet har erkänts i en medlemsstat, men inte erkänns för alla syften i en annan medlemsstat.

Enligt unionsrätten är medlemsstaterna redan skyldiga att erkänna föräldraskap för ett barn som har fastställts i en annan medlemsstat vid tillämpningen av **barnets rättigheter som följer av unionsrätten**, särskilt rätten till fri rörlighet, som bland annat fastställs i direktiv 2004/38/EG⁸ om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier⁹, vilket också omfattar rätten till likabehandling¹⁰ och förbud mot hinder i frågor som erkännande av namn¹¹.

Enligt unionsrätten är medlemsstaterna dock ännu inte skyldiga att erkänna föräldraskap för ett barn som har fastställts i en annan medlemsstat för **andra syften**. Det faktum att sådana andra ändamål inte erkänns kan få **allvarliga negativa konsekvenser för barn**. Det hindrar deras grundläggande rättigheter i gränsöverskridande situationer och kan leda till att de förnekas de rättigheter som härrör från föräldraskap enligt nationell lag. Barnet kan förlora sina arvs- eller underhållsrättigheter i en annan medlemsstat eller rätten att någon av föräldrarna kan agera som deras juridiska ombud i en annan medlemsstat i frågor som läkarbehandling eller skolgång. Dessa svårigheter kan tvinga föräldrarna att inleda **rättsliga förfaranden** för att få föräldraskapet för sina barn erkänt i en annan medlemsstat. Dessa förfaranden är dock både tids- och kostnadskrävande, såväl för föräldrarna som för medlemsstaternas rättssystem, och resultaten är osäkra. Även om medlemsstaterna är skyldiga att erkänna föräldraskap som har fastställts i en annan medlemsstat som grundas på rättigheterna enligt unionsrätten kan familjerna **avskräckas** från att utöva sin rätt till fri rörlighet av rädsla för att deras barns föräldraskap inte kommer att erkännas i en annan medlemsstat för alla ändamål.

Orsakerna till de nuvarande svårigheterna vad gäller erkännande av föräldraskap är att medlemsstaterna har olika materiella bestämmelser som fastställande av föräldraskap inom landet. Detta är och kommer att fortsätta att vara deras behörighet, Unionen är dock behörig att agera i frågor som rör skiljande regler för internationell behörighet och lagvalsregler vid

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004).

⁹ Se särskilt EU-domstolens dom av den 14 december 2021, V.M.A./Stolichna obshtina, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008. I domen slog domstolen fast att medlemsstaterna är skyldiga att erkänna föräldraskap för att ett barn som är medborgare i en annan medlemsstat utan hinder kan utöva sin rätt enligt att, tillsammans med var och en av sina föräldrar, fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, vilket omfattar rätten för varje förälder att förfoga över en handling i vilken de anges vara personer som har rätt att resa med barnet.

¹⁰ Domstolens domar av den 31 maj 1979, Even, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144 och av den 8 juni 1999, Meeusen, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

¹¹ Se t.ex. domstolens domar av den 2 oktober 2003, Carlos García Avello/État belge, C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539, av den 14 oktober 2008, Grunkin-Paul, C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559 och av den 8 juni 2017, Freitag, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432. Andra rättigheter som härrör från EU-lagstiftningen är till exempel rätten till studiestöd, tillträde till utbildning, nedsatta kollektivtrafikkostnader för stora familjer, rabatt på biljettpriser i kollektivtrafiken för studenter och nedsatta entréavgifter till museer. Se t.ex. domstolens domar av den 3 juli 1974, Casagrande/Landeshauptstadt München, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74, av den 27 september 1988 Matteuci, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460, av den 30 september 1975, Cristini/S.N.C.F., C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120, och av den 4 oktober 2012, kommissionen/Österrike, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer och erkännande av föräldraskap i en annan medlemsstat. I dag omfattar unionens familjerättsliga instrument med gränsöverskridande verkningar, bland annat föräldraansvar och underhåll, arv och framläggande av officiella handlingar i en annan medlemsstat inte bestämmelser om internationell behörighet eller lagvalsregler vid fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer eller erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna.

Klagomål från medborgare, framställningar till Europaparlamentet och rättsliga förfaranden visar på de problem som familjer möter i samband med erkännande av föräldraskap för sina barn i gränsöverskridande situationer inom unionen, bland annat om de flyttar till en annan medlemsstat eller återvänder till ursprungsmedlemsstaten och begär erkännande av föräldraskap för alla syften.

För att lösa problemen med erkännande av föräldraskap för alla syften och överbrygga den befintliga klyftan i unionsrätten, föreslår kommissionen att unionsbestämmelser antas om internationell **behörighet** för föräldraskap (dvs. fastställa vilka domstolar i medlemsstaterna som är behöriga att handlägga föräldraskapsärenden, även i gränsöverskridande situationer) samt **tillämplig lag** (dvs. anvisa den nationella lag som bör vara tillämplig på föräldraskapsärenden i gränsöverskridande situationer), för att underlätta **erkännande** av föräldraskap i en medlemsstat som fastställts i en annan medlemsstat). Kommissionen föreslår också att ett **uropeiskt intyg om föräldraskap** ska inrättas, som barn eller deras juridiska ombud kan ansöka om och använda som bevis för föräldraskap i en annan medlemsstat.

Med tanke på att alla barn har samma rättigheter utan diskriminering i den internationella rätten, unionsrätten och medlemsstaternas lagstiftning omfattar förslaget erkännande av föräldraskap för ett barn, **oavsett hur barnet har avlats eller fötts, och oavsett barnets familjetyp**. Förslaget omfattar således erkännande av föräldraskap för ett barn med föräldrar av samma kön och även erkännande av barns föräldraskap som adopterats inom en medlemsstat.

Förslaget **påverkar dock inte medlemsstaternas behörighet** att införa materiella bestämmelser inom familjerätten, t.ex. regler om definitionen av en familj eller om fastställande av föräldraskap i nationella situationer. Förslaget påverkar inte heller medlemsstaternas bestämmelser om erkännande av äktenskap eller registrerade partnerskap som ingåtts utomlands.

Förslaget är tillämpligt oavsett **barnets** eller föräldrarnas **medborgarskap**. Enligt befintliga unionsinstrument om civilrättsliga (inklusive familjerätt) och handelsrättsliga frågor innehåller förslaget endast krav på erkännande eller godkännande av handlingar som fastställer eller bevisar föräldraskap som har **utfärdats i en medlemsstat**. Erkännande eller godkännande av handlingar som fastställer eller bevisar föräldraskap som utfärdats i en tredjestat kommer även i fortsättningen att regleras av nationell lag.

- **Förenlighet med bestämmelser inom området**

Medlemsstaterna är enligt befintlig unionsrätt redan i dag skyldiga att erkänna föräldraskap för ett barn som har fastställts i en annan medlemsstat för att barnet ska kunna utöva de rättigheter som följer av unionsrätten, särskilt rätten till fri rörlighet. Förslaget påverkar inte medlemsstaternas skyldighet i det avseendet. Eftersom det saknas unionsbestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer och erkännande av föräldraskap i en annan medlemsstat för att

barnet ska kunna utöva de rättigheter som härrör från föräldraskap enligt nationell lag regleras dessa frågor för närvarande av lagstiftningen i varje medlemsstat.

Befintliga unionsinstrument reglerar erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar inom flera områden som är direkt relevanta för barn i gränsöverskridande situationer, såsom föräldraansvar¹², underhåll¹³ och arv¹⁴. Föräldraskapsfrågor ingår dock inte i tillämpningsområdet för dessa instrument. I förordningen om officiella handlingar¹⁵ behandlas officiella handlingars äkthet inom vissa områden, inbegripet födelse, föräldraskap och adoption, men den omfattar inte erkännande av innehållet i sådana officiella handlingar. Införandet av gemensamma bestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer och om erkännande av föräldraskap i andra medlemsstater skulle **komplettera** den befintliga unionslagstiftningen om familjerätt och arv och **underlätta tillämpningen**, eftersom föräldraskapet för ett barn är en preliminär fråga som måste lösas innan befintliga unionsbestämmelser om föräldraansvar, underhåll och arv tillämpas vad gäller barnet.

Eftersom förslaget syftar till att skydda barns rättigheter i gränsöverskridande situationer är det förenligt med FN-konventionen om barnets rättigheter, som föreskriver att konventionsstaterna ska säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrars ställning eller verksamhet (artikel 2), att vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas av domstolar eller lagstiftande organ, ska barnets bästa komma i första rummet (artikel 3) och att barnet har rätt till en identitet och bli omvårdat av sina föräldrar (artiklarna 7 och 8). Förslaget är också förenligt med Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, som föreskriver rätten till respekt för privatlivet och familjelivet, och med berörd rättspraxis från Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna, bland annat vad gäller barn som fötts genom surrogatgraviditet. Slutligen är det också förenligt med målet att skydda och främja barnets rättigheter enligt **fördraget om Europeiska unionen** (artikel 3.3) och artikel 3.5 i EUF-fördraget samt **Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna** (*stadgan*). Stadgan garanterar skyddet av barn och deras familjers grundläggande rättigheter i samband med tillämpningen och genomförandet av unionsrätten. Dessa rättigheter omfattar rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv (artikel 7), rätt till icke-diskriminering (artikel 21) och barns rätt att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna enligt barnets bästa (artikel 24). FN-konventionen om barnets rättigheter och artikel 24.2 i stadgan föreskriver även att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner.

¹² Rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (EUT L 178, 2.7.2019, s. 1).

¹³ Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 27.7.2012, s. 107).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 av den 6 juli 2016 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, (EUT L 200, 26.7.2016, s. 1).

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Förslaget bygger på flera politiska initiativ: Europeiska rådets möte i Stockholm 2010, *Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd*¹⁶, kommissionens handlingsplan för genomförandet av Stockholmsprogrammet¹⁷ och 2010 års grönbok *Minskad byråkrati för medborgarna: att underlätta fri rörlighet i fråga om officiella handlingar och erkännande av verkningarna av civilståndshandlingar*¹⁸. År 2017 begärde Europaparlamentet även att kommissionen skulle lägga fram ett lagstiftningsförslag om gränsöverskridande adoptionsbeslut¹⁹.

Under 2020 aviserade kommissionen åtgärder²⁰ för att säkerställa att föräldraskap som fastställts i en medlemsstat skulle erkännas i alla övriga medlemsstater. Detta initiativ ingick i EU:s strategi för barnets rättigheter från 2021²¹ som en nyckelåtgärd för att stödja jämlikhet och barns rättigheter och fanns även med i 2020 års jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer²². Europaparlamentet välkomnade kommissionens initiativ i sin resolution om skydd av barnets rättigheter i civilrättsliga, administrativa och familjerättsliga förfaranden från 2022²³.

Rådet understryker i sina slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter²⁴ att barns rättigheter är universella, att varje person under 18 år ska åtnjuta samma rättigheter utan någon form av diskriminering och att barnets bästa måste komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, oavsett om de vidtas av offentliga myndigheter eller privata institutioner. Detta förutsätter nödvändigtvis att en rättslig ram inrättas med enhetliga bestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag om erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna, så att barn kan utöva sina rättigheter i unionen utan diskriminering.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Enligt unionsfördragen hör materiell rätt om familjerättsliga frågor, även personers rättsliga status, till medlemsstaternas behörighet. Detta innebär att de materiella bestämmelserna om fastställande av föräldraskap för en person fastslås i nationell lag. Enligt artikel 81.3 i EUF-fördraget kan unionen emellertid anta åtgärder som rör familjerätten och som har

¹⁶ EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

¹⁷ KOM(2010) 171 slutlig.

¹⁸ KOM(2010) 747 slutlig.

¹⁹ Europaparlamentets resolution av den 2 februari 2017 med rekommendationer till kommissionen om gränsöverskridande aspekter av adoptioner (2015/2086(INL)).

²⁰ Tal om tillståndet i unionen av ordförande Ursula von der Leyen vid Europaparlamentets plenarsammanträde, den 20 september 2020. Ordföranden sade att ”om du är förälder i ett land är du det i alla länder”.

²¹ EU:s strategi för barnets rättigheter, COM(2021) 142 final.

²² En jämlikhetsunion: Jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025, COM(2020) 698 final.

²³ Europaparlamentets resolution av den 5 april 2022 om skydd av barnets rättigheter i civilrättsliga, administrativa och familjerättsliga förfaranden (2021/2060(INI)). Europaparlamentet välkomnade även initiativet i sin resolution av den 14 september 2021 om hbtqi-personers rättigheter i EU (2021/2679(RSP)).

²⁴ Rådets slutsatser om EU:s strategi för barnets rättigheter av den 9 juni 2022, 10024/22.

gränsöverskridande följder, såsom åtgärder för att underlätta att föräldraskap som fastställs i en medlemsstat erkänns i de övriga medlemsstaterna. Dessa åtgärder kan innefatta antagande av gemensamma bestämmelser om internationell behörighet, tillämplig lag samt förfaranden för erkännande av föräldraskap i andra medlemsstater. Dessa åtgärder kommer inte att leda till en harmonisering av medlemsstaternas materiella rätt om definitionen av en familj eller fastställande av föräldraskap i nationella situationer.

Liksom andra unionsinstrument på det familjerättsliga området syftar förslaget till att underlätta erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om föräldraskap genom antagande av gemensamma bestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag. Syftet med förslaget är att det ska bli obligatoriskt att erkänna föräldraskap som fastställts i en annan medlemsstat, i synnerhet avseende de rättigheter som härrör från föräldraskap enligt nationell lag. Artikel 81.3 i EUF-fördraget är därför den lämpliga rättsliga grunden.

På grund av protokoll nr 22 till EUF-fördraget är rättsliga åtgärder som beslutats på området för rättvisa inte bindande för eller tillämpliga i Danmark. På grund av protokoll nr 21 till EUF-fördraget är Irland inte heller bundna av sådana åtgärder. När ett förslag väl har lagts fram på detta område kan Irland dock meddela att landet önskar delta i antagandet och tillämpningen av åtgärden och kan, när åtgärden väl har antagits, meddela att det önskar godta åtgärden.

- **Subsidiaritetsprincipen**

Det är medlemsstaterna som fastslår bestämmelser om definitionen av en familj och fastställande av föräldraskap, men behörigheten att anta åtgärder på det familjerättsliga området och om barnets rättigheter med gränsöverskridande konsekvenser är delad mellan unionen och medlemsstaterna²⁵. Problem med erkännande i en medlemsstat av föräldraskap som har fastställts i en annan medlemsstat vad gäller rättigheter som antingen härrör från nationell lag eller unionsrätten har en unionsdimension, eftersom erkännandet involverar två medlemsstater. Konsekvenserna av att föräldraskap inte erkänns har också en unionsdimension, eftersom familjer kan avskräckas från att utöva sin rätt till fri rörlighet av rädsla för att barnets föräldraskap inte kommer att erkännas i en annan medlemsstat för alla ändamål.

Problemen med erkännande av föräldraskap beror i synnerhet på att medlemsstaterna har olika materiella bestämmelser för fastställande av föräldraskap och olika bestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer. Om medlemsstaterna agerar enskilt kan de inte på ett tillfredsställande sätt undanröja problemen med erkännande av föräldraskap, eftersom deras regler och förfaranden i så fall måste vara lika eller åtminstone förenliga för att föräldraskap ska kunna erkännas dem emellan. Det krävs åtgärder på EU-nivå för att säkerställa att en medlemsstat vars domstolar eller andra behöriga myndigheter som fastställer föräldraskap i gränsöverskridande situationer anses vara behöriga för detta, och att domstolar och andra behöriga myndigheter i samtliga medlemsstater tillämpar samma lag för att fastställa föräldraskap i gränsöverskridande situationer. På detta sätt undviks motstridiga föräldraskap för samma person inom unionen, och varje medlemsstat erkänner föräldraskap som fastställts i en annan medlemsstat.

²⁵ Artikel 4.2 j i EUF-fördraget.

I enlighet med subsidiaritetsprincipen skulle syftena med detta förslag, på grund av dess omfattning och verkningar, därför uppnås bättre på unionsnivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

Syftet med detta förslag är att underlätta erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna genom att föreskriva erkännande av i) domstolsbeslut och ii) officiella handlingar med bindande rättsverkan som fastställer föräldraskap samt godkännande av officiella handlingar utan bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten. Genom förslaget harmoniseras medlemsstaternas bestämmelser om internationell behörighet för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer samt deras bestämmelser som lagvalsregler som anvisar den lag som är tillämplig på fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer.

Detta förslag går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen. Det ingriper inte i den nationella materiella rätten om definitionen av en familj. Det påverkar inte nationell rätt om erkännande av äktenskap eller registrerade partnerskap som ingåtts utomlands. Bestämmelserna om behörighet och tillämplig lag gäller endast fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer. Enligt förslaget är medlemsstaterna endast skyldiga att erkänna föräldraskap när det har fastställts i en medlemsstat, inte om det har fastställts i en tredjestat. Förslaget påverkar inte de befogenheter som medlemsstaternas myndigheter har när det gäller att handlägga föräldraskapsfrågor. Det europeiska föräldraskapsintyget är frivilligt för barn (och deras juridiska ombud) och kommer inte att ersätta likvärdiga nationella handlingar som bevisar föräldraskap.

Förslaget är därför förenligt med proportionalitetsprincipen.

- **Val av instrument**

Enhetliga bestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer kan endast antas genom en förordning, eftersom endast en förordning säkerställer en fullständigt konsekvent tolkning och tillämpning av bestämmelserna. I linje med tidigare unionsinstrument för internationell privaträtt är det instrument som föredras således en förordning.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Samråd med berörda parter**

Under arbetet med förslaget genomförde kommissionen omfattande samråd under 2021 och 2022. Samråden omfattade alla medlemsstater (med undantag för Danmark²⁶). Samråden riktades mot ett antal olika berörda parter som företrädde medborgare, offentliga myndigheter, akademiker, yrkesverksamma, icke-statliga organisationer och andra relevanta intresseorganisationer. De bestod av i) synpunkter från allmänheten på den inledande konsekvensbedömningen, ii) ett öppet offentligt samråd, iii) ett möte med berörda aktörer och företrädare för civilsamhället och iv) ett möte med sakkunniga från medlemsstaternas myndigheter.

²⁶ I enlighet med protokoll nr 22 om Danmarks ställning, som är fogat till fördragen, deltar Danmark inte i åtgärder som antas enligt artikel 81 i EUF-fördraget.

Utöver kommissionens samrådsaktiviteter genomfördes samråd även en extern uppdragstagare. Dessa samråd bestod av i) webbenkäter till medlemsstaternas folkbokföringsmyndigheter, ii) skriftliga frågor till medlemsstaternas ministerier och domstolsväsenden och iii) intervjuer med företrädare för medlemsstaternas domstolsväsenden och icke-statliga organisationer.

Generellt sett var berörda aktörer som företräder barns rättigheter, regnbågsfamiljer, jurister och folkbokföringsmyndigheter positivt inställda till kommissionens förslag om att unionen skulle lösa de nuvarande problemen med erkännande av föräldraskap genom att anta bindande lagstiftning. Organisationer som företräder traditionella familjer och organisationer som är emot surrogatgraviditet var däremot allmänt kritiskt inställda till lagstiftningsförslaget. Allmänhetens synpunkter varierade.

Återkopplingen från samråden användes som underlag för utarbetandet av förslaget och den åtföljande konsekvensbedömningen. En detaljerad sammanfattning av resultaten av kommissionens samråd återfinns i konsekvensbedömningen.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Förutom de ovannämnda samråden med berörda parter samlade kommissionen in och använde sakkunskap från andra källor.

Under arbetet med förslaget inhämtade kommissionen sakkunskap från expertgruppen om erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna, som inrättades 2021. Kommissionen deltog även i expertmöten i *Parentage/Surrogacy Project*, ett projekt som drivs av Haagkonferensen för internationell privaträtt, och konsulterade akademisk litteratur, rapporter och undersökningar.

För utarbetandet av konsekvensbedömningen förlitade kommissionen sig till en undersökning som utförts av en extern uppdragstagare. Den externa uppdragstagaren tog även fram landsrapporter om bland annat medlemsstaternas materiella lagstiftning och internationell privaträtt om föräldraskap. Uppdragstagaren använde olika verktyg för att analysera de befintliga problemen med erkännande av föräldraskap, konsekvenserna av detta förslag och de politiska alternativ som övervägdes. Verktygen bestod bland annat av empiriska uppgifter som inhämtats på olika sätt (intervjuer, frågeformulär, nationella rapporter) samt statistik och dokumentanalyser. I de fall kvantitativa uppgifter inte var tillgängliga användes kvalitativa uppskattningar. Den externa uppdragstagarens undersökning visade att det lämpligaste alternativet för att unionen skulle uppnå sina politiska mål skulle vara att anta ett lagstiftningsinstrument om erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna, inklusive ett europeiskt föräldraskapsintyg.

- **Konsekvensbedömning**

Baserat på kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning²⁷ och resultaten av den inledande konsekvensbedömningen utarbetade kommissionen en konsekvensbedömning av förslaget. I konsekvensbedömningen övervägdes följande politiska alternativ: i) Grundsценariot, ii) en rekommendation från kommissionen som riktar sig till medlemsstaterna, iii) lagstiftningsåtgärder i form av en förordning om erkännande av föräldraskap mellan

²⁷ SWD(2021) 305 final.

medlemsstaterna och iv) lagstiftningsåtgärder i form av en förordning om erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna samt inrättande av ett frivilligt europeiskt föräldraskapsintyg. Alla politiska alternativ, inklusive grundscenariot, skulle kompletteras med vissa andra åtgärder än lagstiftning för att öka medvetenheten, främja god praxis och förbättra samarbetet mellan medlemsstaternas offentliga myndigheter som handlägger föräldraskapsärenden.

I konsekvensbedömningen undersöktes varje alternativs förväntade konsekvenser och deras ändamålsenlighet, effektivitet och samstämmighet med unionens rättsliga och politiska ramverk. Utifrån denna bedömning ansågs ett förslag till förordning om erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna och inrättande av ett frivilligt europeiskt föräldraskapsintyg vara det bästa alternativet.

Konsekvensbedömningen visar att det valda alternativet väsentligen skulle underlätta erkännande av föräldraskap för *alla* de uppskattningsvis två miljoner barn som lever i ”gränsöverskridande” familjer, och inte bara för de familjer som för närvarande har störst problem med erkännande av föräldraskap. I synnerhet skulle det europeiska föräldraskapsintyget, som utformas speciellt för användning i en annan medlemsstat, minska den administrativa bördan i samband med erkännandeförfaranden och översättningskostnader för alla familjer.

Det valda politiska alternativet skulle även vara mest ändamålsenligt för att lösa problemen med erkännande av föräldraskap eftersom det skulle ge de största positiva rättsliga, sociala och psykologiska effekterna. Det valda alternativet skulle ha en klart positiv inverkan på skyddet av *barns grundläggande rättigheter*, såsom deras rätt till en identitet, icke-diskriminering och rätten till privat- och familjeliv. Det skulle även vara mest ändamålsenligt för att skydda de *rättigheter för barn som härrör från föräldraskap enligt nationell lag*, t.ex. deras rätt till underhåll och arv i en annan medlemsstat. Alternativet skulle dessutom ge positiva *sociala och psykologiska effekter*, eftersom det skulle leda till att barn i gränsöverskridande situationer behandlas på samma sätt som barn i den berörda medlemsstaten.

Genom antagande av enhetliga unionsbestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag samt erkännande av föräldraskap utan att ett särskilt förfarande, skulle det valda alternativet undanröja kostnader och bördor i samband med de administrativa och rättsliga förfaranden som barn och deras familjer för närvarande måste bära för att få föräldraskap erkänt i en annan medlemsstat. Det har uppskattats att de genomsnittliga kostnaderna för varje erkännandeförfarande skulle minska med 71 % med det valda alternativet och med 90 % för de familjer som för närvarande har de allvarligaste problemen med erkännande av föräldraskap.

Det valda alternativet skulle således leda till betydande besparingar i fråga om kostnader, tid och bördor för medlemsstaternas offentliga myndigheter. De offentliga myndigheternas kostnader för erkännandeförfaranden beräknas minska med 54 % enligt det valda alternativet.

- **Grundläggande rättigheter**

Såsom förklaras ovan leder de nuvarande problemen med erkännande av föräldraskap till situationer som kränker de grundläggande rättigheterna och andra rättigheter för barn i gränsöverskridande situationer. Att beröva barn deras rättsliga ställning och föräldraskap som fastställts i en annan medlemsstat strider mot barns grundläggande rättigheter till en identitet,

icke-diskriminering och respekt för privat- och familjelivet och strider dessutom mot barnets bästa. Genom att underlätta erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna syftar förslaget till att skydda de grundläggande rättigheterna för barn i gränsöverskridande situationer och säkerställa kontinuiteten i deras föräldraskapsstatus inom unionen.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Medlemsstaterna kan ådra sig engångskostnader för att anpassa sig till de nya bestämmelserna i förordningen, i synnerhet kostnader för att utbilda domare, personal vid folkbokföringsmyndigheter och vid andra behöriga myndigheter i de nya bestämmelserna. Mindre återkommande kostnader kan förväntas för fortbildning av personalen vid dessa myndigheter. Inga av dessa kostnader förväntas bli stora och skulle i alla händelser uppvägas av de effektivitetsvinster och kostnadsbesparingar som förordningen medför.

Bestämmelserna i förslaget om digital kommunikation via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten inom ramen för det decentraliserade it-system som inrättas genom förordning (EU) XX/YYYY [digitaliseringsförordningen] skulle inverka på unionens budget. Dessa kostnader kan dock täckas genom en omfördelning inom programmet Rättsliga frågor. Påverkan skulle dock bli liten eftersom det decentraliserade it-systemet inte måste inrättas speciellt för tillämpningen av förslaget, utan kommer att utvecklas för många unionsinstrument för rättsligt samarbete i civil- och handelsrättsliga frågor [digitaliseringsförordningen].

Medlemsstaterna skulle också ådra sig vissa kostnader för installation och underhåll av det decentraliserade systemets åtkomstpunkter på deras territorier och för att anpassa sina nationella it-system så att de blir interoperabla med åtkomstpunkterna. Såsom redan påpekats kommer merparten av dessa finansiella investeringar redan ha gjorts i samband med digitaliseringen av andra unionsinstrument för rättsligt samarbete i civil- och handelsrättsliga frågor. Medlemsstaterna skulle dessutom kunna ansöka om bidrag för att finansiera dessa kostnader inom unionens berörda finansiella program, särskilt de sammanhållningspolitiska fonderna och programmet Rättsliga frågor.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

En förordning är direkt tillämplig i alla medlemsstater och behöver därför inte införlivas i nationell lag.

Lämpliga övervaknings-, utvärderings- och rapporteringsskyldigheter ingår i förslaget. För det första skulle den praktiska tillämpningen av förordningen övervakas genom regelbundna möten i det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, som samlar sakkunniga från medlemsstaterna. Kommissionen skulle dessutom genomföra en fullständig utvärdering av genomförandet av förordningen fem år efter det att den blir tillämplig. Utvärderingen skulle bland annat grundas på synpunkter från medlemsstaternas myndigheter, externa sakkunniga och berörda aktörer.

- **Redogörelse för bestämmelserna i förslaget**

Förslaget består av följande nio kapitel: i) Syfte, tillämpningsområde och definitioner, ii) behörighet för föräldraskapsfrågor i gränsöverskridande situationer, iii) tillämplig lag för

fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer, iv) erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar med bindande rättsverkan som utfärdats i en annan medlemsstat, v) godkännande av officiella handlingar utan bindande rättsverkan som utfärdats i en annan medlemsstat, vi) det europeiska föräldraskapsintyget, vii) digital kommunikation, viii) delegerade akter och ix) allmänna bestämmelser och slutbestämmelser.

Kapitel I – Syfte, tillämpningsområde och definitioner

I **artikel 1** anges förslaget innehåll. Avsikten med förslaget är att det ska uppnå målet att underlätta erkännande i en medlemsstat av föräldraskap som fastställts i en annan medlemsstat genom antagande av enhetliga bestämmelser om i) internationell behörighet för fastställande av föräldraskap i en medlemsstat i gränsöverskridande situationer, ii) tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer, iii) erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar som fastställer föräldraskap med bindande rättsverkan, iv) godkännande av officiella handlingar utan bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten och v) inrättandet av ett frivilligt europeiskt föräldraskapsintyg som gör det möjligt för barn eller deras juridiska ombud att bevisa föräldraskap i en annan medlemsstat.

Föräldraskap fastställs vanligen enligt lag eller genom en behörig myndighets åtgärd, t.ex. domstolsbeslut, beslut från en administrativ myndighet eller genom en notariehandling. Därefter registreras föräldraskapet vanligtvis i medlemsstatens folkbokföringsregister. Medborgarna måste oftast begära erkännande av föräldraskap i en annan medlemsstat på grundval av en officiell handling som inte fastställer föräldraskap med bindande rättsverkan, men som bevisar att föräldraskapet tidigare har fastställts i den medlemsstaten på andra sätt (enligt lag eller genom en åtgärd från en behörig myndighet). En officiell handling kan till exempel vara ett utdrag från folkbokföringsregistret, en födelseattest eller ett föräldraskapsintyg. Syftet med enhetliga bestämmelserna i förslaget till lagstiftning om fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer är att underlätta godkännande av officiella handlingar utan bindande rättsverkan men som har bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten, antingen av föräldraskap som tidigare fastställts i den medlemsstaten (t.ex. en födelseattest) eller andra fakta än fastställande av föräldraskap (t.ex. en bekräftelse på faderskap eller samtycke till fastställande av föräldraskap).

I **artikel 2** om förhållandet mellan förslaget och andra bestämmelser i unionsrätten klargörs att förslaget inte påverkar barnets rättigheter som följer av unionsrätten, vilket särskilt gäller rätten till fri rörlighet, inklusive direktiv 2004/38/EG²⁸. Förslaget syftar inte till att föreskriva ytterligare villkor för erkännande av föräldraskap för utövande av de rättigheter som härrör från unionsrätten och är inte heller avsett att påverka genomförandet av dessa bestämmelser. Unionslagstiftningen om fri rörlighet kommer därför inte att påverkas. Erkännande av föräldraskap för utövande av de rättigheter som härrör från unionsrätten kan endast avslås på de grunder som är tillåtna enligt unionslagstiftningen om fri rörlighet enligt domstolens tolkning. På grundval av den gällande unionslagstiftningen, dvs. artikel 21 i EUF-fördraget samt tillhörande sekundärlagstiftning såsom den tolkats av domstolen, kan respekten av en medlemsstats nationella identitet enligt artikel 4.2 i EUF-fördraget och en medlemsstats

²⁸ Rättigheter enligt unionsrätten omfattar EU-medborgares och deras familjers rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom unionen, inklusive rätten till studiestöd, tillträde till utbildning, nedsatta kollektivtrafikkostnader för stora familjer, nedsatta biljettpreiser i kollektivtrafiken för studenter och nedsatta entréavgifter till museer samt rätten till erkännande av namn.

offentliga politik inte motivera vägran att erkänna ett föräldra-barnförhållande mellan barn och deras föräldrar av samma kön för att barnet ska kunna utöva de rättigheter som följer av unionsrätten. För att ett barn ska kunna utöva de rättigheter som härrör från unionsrätten kan bevis på föräldraskap dessutom framläggas på valfritt sätt²⁹. En medlemsstat har därför inte rätt att begära att en person ska lämna in antingen det intyg som förskrivs i förslaget åtföljt av domstolsbeslut eller en officiell handling om föräldraskap eller det europeiska föräldraskapsintyg som inrättas genom förslaget, om personen ansöker om erkännande av föräldraskap för att barnet ska kunna utöva de rättigheter som följer av unionsrätten om fri rörlighet. Detta bör dock inte förhindra personen att i sådana fall välja ett även lämna in det europeiska föräldraskapsintyget.

I artikel 2 klargörs också att förslaget inte kommer att påverka tillämpningen av förordningen om officiella handlingar³⁰, som redan förenklar rörligheten för officiella handlingar (t.ex. domar, notariehandlingar och administrativa handlingar) inom vissa områden, inklusive födelse, föräldraskap och adoption, när det gäller deras äkthet.

I **artikel 3** fastställs förslagets tillämpningsområde. Bestämmelserna om behörighet och tillämplig lag gäller när föräldraskap ska fastställas i en medlemsstat i gränsöverskridande situationer. Bestämmelserna om erkännande av föräldraskap gäller när det föräldraskap som ska erkännas har fastställts i en medlemsstat. Detta innebär att förslaget inte omfattar erkännande, eller i förekommande fall godkännande, av domstolsbeslut och officiella handlingar som fastställer eller bevisar föräldraskap som har upprättats eller registrerats i en tredjestat. I dessa fall avgörs erkännande eller godkännande av varje medlemsstats nationella lag. Förslaget är däremot tillämpligt på erkännande av föräldraskap för alla barn, oavsett barnets eller föräldrarnas medborgarskap, under förutsättning att föräldraskapet har fastställts i en medlemsstat, inte i en tredjestat.

Frågor som kan vara kopplade till föräldraskapet för ett barn men som regleras av andra unionsinstrument eller internationella instrument eller av nationell lag undantas från förslagets tillämpningsområde. Det kan röra frågor som föräldraansvar, underhåll, arv, adoption inom landet, förekomst, giltighet eller erkännande av ett äktenskap eller ett registrerat partnerskap vad gäller barnets föräldrar eller om barnet har uppförts i medlemsstatens relevanta register. Genom att fastställa ett barns föräldraskap som en preliminär fråga skulle förslaget emellertid bidra till att förenkla tillämpningen av befintliga unionsinstrument om föräldraansvar, underhåll och arv angående barnet. Förslaget omfattar inte heller rättigheter och skyldigheter som härrör från föräldraskap enligt nationell lag, till exempel barnets medborgarskap och namn.

I **artikel 4** anges förslagets definitioner av begreppen ”föräldraskap”, ”barn”, ”fastställande av föräldraskap”, ”domstol” och ”domstolsbeslut”, ”officiell handling”, ”ursprungsmedlemsstat”, ”decentraliserat it-system” och ”europeisk elektronisk åtkomstpunkt”.

- **Barn** ges en bred definition och omfattar personer i alla åldrar vars föräldraskap ska fastställas, erkännas eller bevisas. Eftersom föräldraskapsstatus är relevant under hela

²⁹ Se i detta avseende domstolens dom av den 25 juli 2002, MRAX, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461, punkterna 61 och 62, och av den 17 februari 2005, Oulane, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, punkterna 23–26.

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 av den 6 juli 2016 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, (EUT L 200, 26.7.2016, s. 1).

livet är förslaget tillämpligt på barn i alla åldrar, dvs. både minderåriga och vuxna. Barnets bästa och rätten att höras måste anses hänföra sig till definitionen av barn i FN-konventionen om barnets rättigheter, dvs. varje människa under 18 år om barnet inte blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller för barnet.

- **Föräldraskap**, som även benämns föräldra-barnförhållande, avser ett rättsligt föräldra-barnförhållande enligt lag, inbegripet barnets ställning som barn till en viss förälder/vissa föräldrar. Vid tillämpningen av detta förslag kan föräldraskapet vara biologiskt, genetiskt, genom adoption eller enligt lag. Såsom redan har påpekats omfattar förslaget föräldraskap som har fastställts i en medlemsstat både minderåriga och vuxna. Detta inbegriper även barn som avlidit eller ännu inte har fötts, vare sig det rör sig om sammanboende par, gifta par eller par som lever i ett registrerat partnerskap. Förslaget omfattar erkännande av föräldraskapet för ett barn, oavsett hur barnet avlades eller föddes, vilket innebär att det även omfattar barn som avlats med hjälp av assisterad befruktning, och oavsett barnets familjetyp, vilket innebär att det omfattar barn med föräldrar av samma kön, barn med ensamstående föräldrar och barn som har adopterats inom en medlemsstat av en eller två föräldrar.
- **Fastställande av föräldraskap** avser fastställande i lag av ett föräldra-barnförhållande mellan varje förälder, inbegripet fastställande av föräldraskap till följd av invändningar mot ett redan fastställt föräldraskap. I förekommande fall kan detta begrepp även omfatta upphävande eller avslutande av föräldraskap. Förslaget är inte tillämpligt på fastställande av föräldraskap i nationella situationer utan gränsöverskridande inslag, såsom adoption inom en medlemsstat. Det omfattar dock erkännande av föräldraskap som har fastställts i sådana nationella situationer i en medlemsstat.
- **Officiella handlingar** ges en bred definition, liksom i andra civilrättsliga bestämmelser i unionsrätten. Officiella handlingar enligt förslaget omfattar således i) handlingar om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan, såsom notariehandlingar (t.ex. vid adoption eller om barnet inte fötts ännu) eller administrativa beslut (t.ex. efter bekräftelse av faderskap) samt ii) handlingar om fastställande av föräldraskap utan bindande rättsverkan, men som bevisar föräldraskap på andra sätt (t.ex. utdrag ur folkbokföringsregistret, födelseattest eller föräldraskapsintyg) eller bevis för andra fakta (t.ex. en notariehandling eller ett administrativt dokument med bekräftelse av faderskap eller samtycke till användning av assisterad befruktning).

I **artikel 5** klargörs att förslaget inte kommer att påverka frågan om vilka myndigheter i varje medlemsstat som är behöriga att handlägga föräldraskapsärenden (t.ex. domstolar, administrativa myndigheter, notarier, folkbokföringsmyndigheter och/eller andra myndigheter).

Kapitel II - Behörighet

För att underlätta erkännande, eller i förekommande fall godkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om föräldraskap, fastställs i förslaget enhetliga behörighetsbestämmelser om fastställande av föräldraskap med gränsöverskridande inslag. Bestämmelserna om behörighet bidrar också till att undvika parallella förfaranden i olika medlemsstater som eventuellt kan leda till motstridiga beslut. Med tanke på att det i de flesta medlemsstater inte

är möjligt att avtala eller avstå från rättigheter angående föräldraskap föreskriver inte förslaget partsautonomi vad gäller behörighet (t.ex. val av domstol eller överföring av behörighet).

Förslaget föreskriver alternativa grunder för behörighet i syfte att underlätta tillgång till rättslig prövning i medlemsstaterna. För att säkerställa att barn får tillgång till en domstol i närheten av bostaden baseras behörighetsgrunderna på hur nära domstolen barnet finns. Behörigheten kan således ligga hos den medlemsstat där barnet har hemvist eller är medborgare i, svarandens hemvist (t.ex. den person som barnet hävdar är dess förälder), någon av föräldrarnas hemvist, något av föräldrarnas medborgarskap eller barnets födelseort. Enligt domstolens befintliga rättspraxis i frågan fastställs hemvist på grundval av alla omständigheter i varje fall.

Om behörighet inte kan fastställas på grundval av de allmänna alternativa behörighetsgrunderna bör domstolarna i den medlemsstat där barnet vistas vara behöriga. Denna behörighetsgrund kan i synnerhet vara tillämplig på flyktingbarn eller barn som har fördrivits från hemlandet. Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt förslaget bör behörighet i övriga fall i varje medlemsstat fastställas enligt lagen i den medlemsstaten. För att avhjälpa situationer av rättsvägran föreskriver förslaget även *forum necessitatis*, vilket innebär att en domstol i en medlemsstat med vilken ärendet har tillräcklig anknytning kan fatta beslut i ett föräldraskapsärende som är nära förknippat med en tredjestat. Detta kan göras i undantagsfall, till exempel om det visar sig vara omöjligt att genomföra förfaranden i en tredjestat, t.ex. för att det råder inbördeskrig, eller om barnet eller en annan berörd part inte rimligen kan förväntas inleda förfaranden i den tredjestaten.

I förslaget erinras det också om att barn under 18 år som har förmåga att bilda sina egna åsikter bör ges möjlighet att ge uttryck för dessa åsikter i föräldraskapsförfaranden som rör barnet.

Kapitel III – Tillämplig lag

Förslaget bör ge rättssäkerhet och förutsägbarhet genom gemensamma bestämmelser om tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer. Dessa gemensamma bestämmelser syftar till att undvika motstridiga beslut i föräldraskapsärenden beroende på vilken medlemsstats domstolar eller andra behöriga myndigheter som fastställer föräldraskap. Bestämmelserna syftar också i synnerhet till att underlätta godkännande av officiella handlingar som inte fastställer föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten.

Den lag som anvisas som tillämplig genom förslaget har en allmän karaktär, vilket innebär att den är tillämplig vare sig det rör sig om en medlemsstats eller en tredjestats lagstiftning. I regel bör den lag som är tillämplig på fastställande av föräldraskap vara lagen i den stat där den person som föder barnet har sin hemvist vid tidpunkten för födseln. För att säkerställa att tillämplig lag kan fastställas under alla omständigheter bör lagen i den stat där barnet föddes vara tillämplig om hemvisten för den person som föder barnet vid tidpunkten för födseln inte kan fastställas (t.ex. om det gäller en flykting eller en mor som fördrivits från hemlandet).

För att lösa de vanligaste problemen i dag när det gäller erkännande av föräldraskap får de myndigheter i medlemsstaterna som enligt förslaget är behöriga i föräldraskapsfrågor som ett undantag för den ovannämnda regeln tillämpa en av två alternativa tilläggsregler för att fastställa föräldraskap om den ordinarie regeln leder till att föräldraskap endast fastställs för en förälder (vanligen den genetiska föräldern i ett samkönat par) i syfte att fastställa

föräldraskapet för den andra föräldern (vanligen den ”icke-genetiska” föräldern i ett samkönat par): antingen lagen i det land som den ena eller den andra föräldern är medborgare i, eller lagen i den stat där barnet föddes. Denna möjlighet kan utnyttjas av behöriga myndigheter som behandlar ärendet om fastställande av föräldraskap den första gången, men även av behöriga myndigheter i en situation där myndigheterna i en annan medlemsstat redan har fastställt föräldraskap för endast en förälder. Om ett domstolsbeslut eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan för var och en av föräldrarna i enlighet med en av de lagar som anvisas som tillämpliga enligt förslaget har avgetts, upprättats eller registrerats av en domstol eller en annan behörig myndighet enligt förslaget i en medlemsstat, ska alla sådana handlingar om fastställande av föräldraskap för var och en av föräldrarna erkännas i alla övriga medlemsstater i enlighet med förslagets bestämmelser om erkännande. Barnet (eller ett juridiskt ombud) kan ansöka om och använda det europeiska intyget om föräldraskap som bevis för föräldraskap vad gäller båda föräldrarna i en annan medlemsstat.

Av hänsyn till allmänintresset bör domstolar och andra behöriga myndigheter som handlägger föräldraskapsfrågor i gränsöverskridande situationer ha rätt att i undantagsfall inte beakta vissa bestämmelser i utländsk lag om tillämpningen av sådana bestämmelser i ett visst ärende skulle vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i medlemsstaten. Myndigheterna bör dock inte få åberopa detta undantag för att åsidosätta en annan stats lagstiftning om detta skulle strida mot stadgan, i synnerhet artikel 21, som förbjuder all diskriminering. Detta undantag bör därför inte tillämpas för att vägra att tillämpa en annan stats bestämmelse som möjliggör föräldraskap vad gäller två föräldrar i ett samkönat par enbart av det skälet att föräldrarna är av samma kön.

Kapitel IV – Erkännande

Detta kapitel innehåller regler för erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om fastställande av partnerskap med bindande rättsverkan som har utfärdats i en annan medlemsstat.

En medlemsstats erkännande av domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat och av officiella handlingar om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten bör grunda sig på principen om ömsesidigt förtroende för respektive medlemsstats rättssystem. Detta förtroende skulle ökas ytterligare genom antagande av enhetliga regler om internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer. Domstolsbeslut och officiella handlingar om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan som har utfärdats i en medlemsstat bör erkännas i de övriga medlemsstaterna utan något särskilt förfarande, inklusive uppdatering av uppgifter om barnet i folkbokföringsregistret. Detta påverkar inte möjligheten att en berörd part kan inleda rättsliga förfaranden för att erhålla ett beslut om att det inte finns några grunder för vägran att erkänna föräldraskap eller förfaranden för icke-godkännande av föräldraskap.

En part som vill åberopa ett domstolsbeslut eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan i en annan medlemsstat bör tillhandahålla en kopia av domstolsbeslutet eller den officiella handlingen samt relevant intyg. Syftet med intyg är att underlätta läsningen av de berörda handlingarna och på så vis underlätta erkännande. När det gäller officiella handlingar om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan visar intyget även att den medlemsstat vars myndighet utfärdade den officiella handlingen var behörig att fastställa föräldraskap enligt förslaget.

Myndigheterna i den medlemsstat där föräldraskap åberopas har inte rätt att kräva att ett intyg åtföljer ett domstolsbeslut eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan eller ett europeiskt intyg om föräldraskap om föräldraskap åberopas i samband med rättigheter enligt unionsrätten, inbegripet rätten till fri rörlighet. Detta bör dock inte förhindra personen att i sådana fall välja att även lämna in ett europeiskt föräldraskapsintyg.

Förslagets förteckning över grunder för vägran att erkänna föräldraskap är omfattande i linje med dess underliggande syfte att underlätta erkännande av föräldraskap. När medlemsstaternas myndigheter överväger att eventuellt vägra erkännande av partnerskap av hänsyn till rättsordningen bör de beakta barnets bästa, särskilt skyddet av barnets rättigheter och bland annat bevarandet av verkliga familjeband mellan barnet och föräldrarna. Grunden för vägran av erkännande som baseras på grunderna för rättsordningen (*ordre public*) bör användas i undantagsfall och mot bakgrund i omständigheterna i varje fall, dvs. inte på ett abstrakt sätt för att åsidosätta erkännande av föräldraskapet för ett barn när föräldrarna t.ex. är ett samkönat par. I sådana fall bör erkännandet vara uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där ansökan om föräldraskap lämnas in. Detta kan till exempel bero på att en persons grundläggande rättigheter har kränkts i samband med befruktning, födsel eller adoption av barnet eller vid fastställande av barnets föräldraskap. Domstolar eller andra behöriga myndigheter bör inte kunna vägra att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling som har utfärdats i en annan medlemsstat om detta skulle strida mot stadgan, särskilt artikel 21, som förbjuder diskriminering, även mot barn. Medlemsstaternas myndigheter kan således inte på grunder för rättsordningen vägra att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap genom adoption eller för en ensamstående man, eller vägra fastställa föräldraskap för två föräldrar i ett samkönat par, enbart av det skälet att föräldrarna är av samma kön.

Förslaget kommer inte att påverka de begränsningar som följer av domstolens rättspraxis om tillämpning av grunder för rättsordningen för att vägra erkännande av föräldraskap när medlemsstaterna enligt unionsrätten är skyldiga att erkänna en handling som fastställer ett föräldra-barnförhållande som har utfärdats i en annan medlemsstat för att föräldrarna och barnet ska kunna utöva sina rättigheter enligt unionsrätten. Erkännande av ett föräldra-barnförhållande för att barnet ska kunna utöva sina rättigheter som följer av unionsrätten kan inte vägras genom åberopande av rättsordningen som grund för att föräldrarna är av samma kön.

Kapitel V – Officiella handlingar utan bindande rättsverkan

Förslaget föreskriver även godkännande av officiella handlingar som inte fastställer föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten. Bevisvärdet kan utgöras av tidigare fastställande av föräldraskap på andra sätt eller baserat på andra uppgifter. Beroende på nationell lag kan en sådan officiell handling till exempel utgöras av en födelseattest, ett intyg om föräldraskap, utdrag med uppgifter om födelsen från folkbokföringsregistret eller en notariehandling eller en annan administrativ handling om erkännande av föräldraskap, eller moderns eller barnets samtycke till fastställande av föräldraskap.

Sådana officiella handlingar bör ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som de har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt. En person som vill använda en sådan officiell handling i en annan medlemsstat kan be den myndighet som

formellt har upprättat eller registrerat den offentliga handlingen i ursprungsmedlemsstaten att utfärda ett intyg med en beskrivning av handlingens bevisvärde.

Godkännande av officiella handlingar utan bindande rättsverkan men som har bevisvärde kan endast vägras på grunder för rättsordningen (*ordre public*), med samma begränsningar som gäller för den vägransgrund som tillämpas på domstolsbeslut och officiella handlingar med bindande rättsverkan, även när det gäller efterlevnad av stadgan.

Kapitel VI – Europeiskt föräldraskapsintyg

Förslaget föreskriver att ett frivilligt europeiskt föräldraskapsintyg ska inrättas (*föräldraskapsintyget*). Detta enhetliga föräldraskapsintyg har utformats särskilt för att underlätta erkännande av föräldraskap inom unionen, eftersom det kommer att utfärdas för ”användning i en annan medlemsstat”. Föräldraskapsintyget måste utfärdas i den medlemsstat där föräldraskapet fastställdes i enlighet med tillämplig lag och vars domstolar är behöriga enligt förslaget. När föräldraskapsintyget har utfärdats kan det även användas i den medlemsstat där det utfärdades.

Föräldraskapsintyget är frivilligt, eftersom medlemsstaterna endast behöver utfärda det på begäran av barnet eller barnets juridiska ombud. Personer som har rätt att ansöka om ett föräldraskapsintyg är således inte skyldiga att göra detta och kan lämna in andra handlingar, såsom ett domstolsbeslut eller en officiell handling åtföljt av ett relevant intyg, när de begär erkännande av föräldraskap i en annan medlemsstat. En myndighet eller en person som mottagit en kopia av ett föräldraskapsintyg som utfärdats i en annan medlemsstat har dock inte rätt att begära att ett domstolsbeslut eller en officiell handling ska redovisas i stället för föräldraskapsintyget.

Nationella födelse- eller föräldraskapsintyg är vanligen officiella handlingar som har bevisvärde för föräldraskapet. Nationella intyg utfärdas enligt olika förfaranden, format och språk i varje medlemsstat och har olika innehåll och verkningar beroende på den utfärdande medlemsstatens bestämmelser. Enligt förslaget får de användas åtföljt av ett frivilligt intyg med en beskrivning av deras bevisvärde. Bevisvärdet bör godkännas om det inte strider mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där de lämnas in.

Ett föräldraskapsintyg utfärdas däremot alltid enligt det förfarande som fastställs i förslaget i form av ett standardformulär (som återfinns i bilaga V till förslaget) och med samma innehåll och verkningar i unionen enligt förslaget. Det bör förutsättas att föräldraskapsintyget på ett korrekt sätt anger vad som har fastställts enligt den lag som anvisas som tillämplig genom förslaget. Det behöver inte omvandlas till en nationell handling innan det förs in i det relevanta registret i en medlemsstat. Eftersom formuläret för föräldraskapsintyget kommer att finnas tillgänglig på alla officiella språk i unionen kommer behovet av översättningar att minska betydligt.

Med tanke på att föräldraskapsstatus oftast är stabil kommer giltighetstiden för föräldraskapsintyget och dess kopior inte vara tidsbegränsad. Detta påverkar dock inte möjligheten att vid behov rätta, ändra eller tillfälligt eller slutgiltigt återkalla intyget.

Kapitel VII – Delegerade akter

Om det är nödvändigt att ändra standardformulären för de intyg som åtföljer ett domstolsbeslut, en officiell handling eller det europeiska föräldraskapsintyg som bifogas detta

förslag skulle kommissionen ha befogenhet att anta delegerade akter efter de lagstadgade samråden med medlemsstaternas sakkunniga.

Kapitel VIII – Digitalisering

Detta kapitel innehåller bestämmelser om elektronisk kommunikation mellan fysiska personer (eller deras juridiska ombud) och medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter via ett decentraliserat it-system och den europeiska elektroniska åtkomstpunkten, som inrättats på den europeiska e-juridikportalen. Medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter skulle kunna kommunicera med fysiska personer via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten om den berörda fysiska personen på förhand har gett sitt uttryckliga samtycke till att detta kommunikationssätt ska användas.

Kapitel IX – Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Detta kapitel innehåller i synnerhet bestämmelser om förslagets förhållande till befintliga internationella konventioner, dataskyddsbestämmelser samt övergångsbestämmelser om användning av domstolsbeslut och officiella handlingar som utfärdats före förordningens tillämpningsdatum

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om behörighet, tillämplig lag, erkännande av domar samt godkännande av officiella handlingar i samband med föräldraskap och om införande av ett europeiskt intyg om föräldraskap

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 81.3,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Europaparlamentets yttrande,
i enlighet med ett särskilt lagstiftningsförfarande, och
av följande skäl:

- (1) Europeiska unionen har satt som mål för sig själv att upprätta, upprätthålla och utveckla ett område med frihet, säkerhet och rättvisa med fullständig respekt för de grundläggande rättigheterna, där den fria rörligheten för personer och tillgången till rättslig prövning säkerställs. För att gradvis inrätta ett sådant område kommer unionen att anta åtgärder i syfte att säkerställa ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden i civilrättsliga ärenden och att medlemsstaternas tillämpliga lagvalsregler och behörighet i civilrättsliga ärenden är enhetliga.
- (2) Denna förordning rör erkännande i en medlemsstat av föräldraskap som har fastställts i en annan medlemsstat. Förordningen syftar till att skydda barns grundläggande rättigheter och andra rättigheter i frågor som rör deras föräldraskap i gränsöverskridande ärenden, bland annat deras rätt till en identitet¹, icke-diskriminering² och privat- och familjeliv³, där barnets bästa kommer i främsta rummet⁴. Denna förordning syftar även till att skapa rättslig säkerhet och förutsägbarhet och minska rättegångskostnader och bördor för familjer, nationella domstolar och andra behöriga myndigheter i samband med förfaranden för erkännande av föräldraskap i en annan medlemsstat. För att uppnå dessa mål bör det enligt

¹ Artikel 8 i FN:s konvention om barnets rättigheter.

² Artikel 2 i FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

³ Artikel 9 i FN:s konvention om barnets rättigheter, artiklarna 7 och 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

⁴ Artikel 3 i FN:s konvention om barnets rättigheter, artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

förordningen krävas att medlemsstaterna erkänner ett föräldraskapet för ett barn för alla ändamål såsom det fastställts i en annan medlemsstat.

- (3) Enligt artiklarna 21, 45, 49 och 56 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) ges unionsmedborgarna rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Detta innefattar även unionsmedborgarnas rätt att inte möta några hinder och rätten till samma behandling som landets medborgare i utövandet av den fria rörligheten, även när det gäller vissa sociala förmåner vilka definieras som förmåner som sannolikt kommer att underlätta rörligheten⁵. Denna rättighet gäller även familjemedlemmar till unionsmedborgare enligt definitionen i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG⁶ i frågor som till studiestöd, tillträde till utbildning, nedsatta kollektivtrafikkostnader för stora familjer, nedsatta biljettpriser i kollektivtrafiken för studenter och nedsatta entréavgifter till museer⁷. Det skydd som fördragets bestämmelser ger när det gäller fri rörlighet omfattar även rätten att en persons namn som lagligen erkänts i en medlemsstat även erkänns i andra medlemsstater⁸.
- (4) Europeiska unionens domstol (*domstolen*) har slagit fast att en medlemsstat är skyldig att erkänna ett föräldra-barnförhållande som gör det möjligt för detta barn att utan hinder, tillsammans med var och en av föräldrarna, utöva sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, vilket garanteras i artikel 21.1 i EUF-fördraget, och utöva alla rättigheter som barnet har enligt unionsrätten⁹. Enligt domstolens rättspraxis är medlemsstaterna dock inte skyldiga att erkänna föräldra-barnförhållandet mellan ett barn och de personer som anges som barnets föräldrar i den födelseattest som myndigheterna i en annan medlemsstat har upprättat för andra ändamål än utövandet av de rättigheter som barnet har enligt unionsrätten.
- (5) Enligt fördragen är det medlemsstaterna som är behöriga att fastställa materiella bestämmelser som rör familjerätten, såsom definitionen av en familj och fastställande av föräldraskapet för ett barn. Enligt artikel 81.3 i EUF-fördraget kan unionen dock anta åtgärder som rör familjerätten som har gränsöverskridande följder, särskilt regler om internationell behörighet, tillämplig lag och erkännande av föräldraskap.
- (6) I överensstämmelse med unionens befogenhet att anta åtgärder som rör familjerätten som har gränsöverskridande följder uppmanades kommissionen vid Europeiska rådets

⁵ Domstolens domar av den 31 maj 1979, Even, C-207/78, ECLI:EU:C:1979:144 och av den 8 juni 1999, Meeusen, C-337/97, EU:ECLI:C:1999:284.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/38/EG av den 29 april 2004 om unionsmedborgares och deras familjemedlemmars rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier och om ändring av förordning (EEG) nr 1612/68 och om upphävande av direktiven 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG och 93/96/EEG (EUT L 158, 30.4.2004).

⁷ T.ex. domstolens domar av den 3 juli 1974, Casagrande/Landeshauptstadt München, C-9/74, ECLI:EU:C:1974:74, av den 27 september 1988 Matteuci, C-235/87, ECLI:EU:C:1988:460, av den 30 september 1975, Cristini/S.N.C.F., C-32/75, ECLI:EU:C:1975:120, och av den 4 oktober 2012, kommissionen/Österrike, C-75/11, ECLI:EU:C:2012:605.

⁸ T.ex. domstolens domar av den 2 oktober 2003, Carlos García Avello/État belge, C-148/02, ECLI:EU:C:2003:539, av den 14 oktober 2008, Grunkin-Paul, C-353/06, ECLI:EU:C:2008:559 och av den 8 juni 2017, Freitag, C-541/15, ECLI:EU:C:2017:432.

⁹ Domstolens dom av den 14 december 2021, V.M.A./Stolichna obshtina, C-490/20, ECLI:EU:C:2021:1008.

möte i Stockholm 2010, *Stockholmsprogrammet – ett öppet och säkert Europa i medborgarnas tjänst och för deras skydd*¹⁰ att överväga de problem som gör sig gällande i samband med handlingar avseende civilstånd och tillgång till register med sådana handlingar, och med stöd av resultaten lägga fram lämpliga förslag samt överväga huruvida ett ömsesidigt erkännande av civilståndshandlingar verkan vore lämpligt, åtminstone inom vissa områden. I kommissionens handlingsplan för genomförandet av Stockholmsprogrammet¹¹ ingick ett lagstiftningsförslag om att avskaffa formaliteterna för legalisering av handlingar mellan medlemsstaterna och ett lagstiftningsförslag om ömsesidigt erkännande av effekterna av vissa civilståndshandlingar, till exempel om födelse, faderskap och adoption.

- (7) Under 2010 offentliggjorde kommissionen grönboken Minskad byråkrati för medborgarna: att underlätta fri rörlighet i fråga om officiella handlingar och erkännande av verkningarna av civilståndshandlingar. I samband med grönboken inledde kommissionen ett omfattande samråd om fri rörlighet för officiella handlingar och erkännande av verkningarna av civilståndshandlingar. Kommissionen övervägde bland annat möjligheten att införa ett europeiskt civilstånds intyg, som skulle underlätta gränsöverskridande erkännande av civilstånd i unionen. Syftet med samrådet var att inhämta synpunkter från berörda parter och allmänheten för att utveckla unionens politik på dessa områden och relevanta lagstiftningsförslag. År 2016 antog unionens lagstiftare förordning (EU) 2016/1191 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen¹², inklusive födelseattester, föräldraskapsintyg och adoptionshandlingar.
- (8) Även om unionen har befogenhet att anta åtgärder som rör familjerätten som har gränsöverskridande följder, såsom regler för internationell behörighet, tillämplig lag och erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna, har unionen hittills inte antagit bestämmelser inom dessa områden när det gäller föräldraskap. Medlemsstaternas nuvarande bestämmelser inom dessa områden skiljer sig åt.
- (9) På unionsnivå finns ett antal unionsinstrument som behandlar vissa rättigheter för barn i gränsöverskridande situationer, särskilt rådets förordning (EG) nr 4/2009¹³, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012¹⁴ och rådets förordning (EU) 2019/1111¹⁵. Dessa förordningar innehåller dock inga bestämmelser om fastställande eller erkännande av föräldraskap. Europaparlamentets och rådets

¹⁰ EUT C 115, 4.5.2010, s. 1.

¹¹ KOM(2010) 171 slutlig.

¹² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 av den 6 juli 2016 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, (EUT L 200, 26.7.2016, s. 1).

¹³ Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 27.7.2012, s. 107).

¹⁵ Rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldrans ansvar, och om internationella bortföranden av barn (EUT L 178, 2.7.2019, s. 1).

förordning (EU) 2016/1191¹⁶ omfattar bestämmelser om officiella handlingar om födsel, föräldraskap och adoption, men den förordningen handlar om sådana handlingars äkthet och språk, inte om erkännande av deras innehåll eller konsekvenser i andra medlemsstater.

- (10) Till följd av avsaknaden av unionsbestämmelser om internationell behörighet och tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer och om erkännande av föräldraskap mellan medlemsstaterna, kan familjer möta problem när de vill få sina barns föräldraskap erkänt för alla ändamål inom unionen, bland annat när de flyttar till en annan medlemsstat eller återvänder till ursprungsmedlemsstaten.
- (11) Barn har ett antal rättigheter på grundval av föräldraanknytningen, bland annat rätten till en identitet, ett namn, medborgarskap (när detta styrs av blodsband, *sui sanguinis*), rätt till omvårdnad av och rätt att umgås med sina föräldrar, underhållsrätt, arvsrätt och rätt att företrädas av sina föräldrar i rättsliga förfaranden. Om föräldraskap som har fastställts i en medlemsstat inte erkänns i en annan kan detta få allvarliga negativa konsekvenser för barnets grundläggande rättigheter och deras rättigheter enligt nationell lag. Detta kan tvinga föräldrarna att väcka talan för att få barnets föräldraskap erkänt i en annan medlemsstat. Resultaten av sådana förfaranden är dock osäkra och de är både tids- och kostnadskrävande, såväl för föräldrarna som för medlemsstaternas rättssystem. Familjer kan dessutom avskräckas från att utöva rätten till fri rörlighet av rädsla för att barnets föräldraskap inte kommer att erkännas i en annan medlemsstat vad gäller rättigheter enligt nationell lag.
- (12) Under 2020 aviserade kommissionen åtgärder¹⁷ för att säkerställa att föräldraskap som fastställts i en medlemsstat skulle erkännas i alla övriga medlemsstater. Initiativet fanns med i EU:s jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer från 2020¹⁸ och i EU:s strategi för barnets rättigheter från 2021¹⁹ som en nyckelåtgärd för att stödja jämlikhet och rättigheter för barn. Europaparlamentet välkomnade kommissionens initiativ i sin resolution om hbtqi-personers rättigheter i EU från 2021²⁰ och i sin resolution om skydd av barnets rättigheter i civilrättsliga, administrativa och familjerättsliga förfaranden från 2022²¹.
- (13) Denna förordning bör inte påverka barnens rättigheter som följer av unionsrätten, vilket särskilt gäller rätten till fri rörlighet, inklusive direktiv 2004/38/EG. Medlemsstaterna måste till exempel redan i dag erkänna ett föräldra-barnförhållande för att barnet tillsammans med var och en av föräldrarna, utan hinder, ska kunna utöva rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, och för att de ska kunna utöva alla rättigheter som barnet har enligt unionsrätten. Denna förordning föreskriver inga ytterligare villkor för utövandet av sådana rättigheter.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 av den 6 juli 2016 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, (EUT L 200, 26.7.2016, s. 1).

¹⁷ Tal om tillståndet i unionen av ordförande Ursula von der Leyen vid Europaparlamentets plenarsammanträde, den 20 september 2020.

¹⁸ En jämlikhetsunion: Jämlikhetsstrategi för hbtqi-personer 2020–2025, COM(2020) 698 final.

¹⁹ EU:s strategi för barnets rättigheter, COM(2021) 142 final.

²⁰ Europaparlamentets resolution av den 14 september 2021 om situationen i Polen (2021/2679(RSP)).

²¹ Europaparlamentets resolution av den 5 april 2022 om skydd av barnets rättigheter i civilrättsliga, administrativa och familjerättsliga förfaranden (2021/2060(INI)).

- (14) Enligt artikel 21 i EUF-fördraget samt tillhörande sekundärlagstiftning såsom den tolkats av domstolen, kan respekten av en medlemsstats nationella identitet enligt artikel 4.2 i EUF-fördraget och en medlemsstats offentliga politik inte motivera vägran att erkänna ett föräldra-barnförhållande mellan barn och deras föräldrar av samma kön för att barnet ska kunna utöva de rättigheter som barnet har enligt unionsrätten. För att ett barn ska kunna utöva dessa rättigheter kan bevis på föräldraskap dessutom läggas fram på valfritt sätt²². En medlemsstat har därför inte rätt att begära att en person ska lämna in antingen det intyg som förskrivs i förslaget åtföljt av domstolsbeslut eller en officiell handling om föräldraskap eller det europeiska föräldraskapsintyg som inrättas genom denna förordning, om personen inom ramen för utövandet av rätten till fri rörlighet, åberopar de rättigheter som ett barn har enligt unionsrätten. Detta bör dock inte förhindra personen att i sådana fall välja att även lämna in det europeiska föräldraskapsintyg som inrättas genom denna förordning. För att säkerställa att unionsmedborgarna och deras familjemedlemmar informeras om att barnens rättigheter som följer av unionsrätten inte påverkas av denna förordning, bör de formulär för intyg och det europeiska föräldraskapsintyget innehålla en förklaring som anger att det berörda intyget eller det europeiska föräldraskapsintyget inte påverkar de rättigheter som tillkommer barn enligt unionsrätten, särskilt inte barnets rätt till fri rörlighet, samt att bevis för föräldra-barnförhållande kan läggas fram på valfritt sätt för utövandet av sådana rättigheter.
- (15) Denna förordning bör inte påverka Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191²³ vad gäller officiella handlingar om födselar, föräldraskap och adoption, särskilt när det gäller bestyrkta kopior som lämnas in av medborgarna samt medlemsstaternas myndigheters användning av informationssystemet för den inre marknaden (IMI), om de hyser rimliga tvivel om den officiella handlingens eller bestyrkta kopian äkthet som läggs fram för dem.
- (16) Enligt artikel 2 i Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter av den 20 november 1989 (*FN-konventionen om barnets rättigheter*) ska konventionsstaterna säkerställa att barnet skyddas mot alla former av diskriminering eller bestraffning på grund av föräldrarnas förhållanden. Enligt artikel 3 i konventionen ska barnets bästa komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barn, vare sig de vidtas bland annat domstolar och administrativa myndigheter.
- (17) Alla hänvisningar till ”barnets bästa” i denna förordning ska vara tillämpliga på barn i den mening som avses i artikel 1 i FN-konventionen om barnets rättigheter av den 20 november 1989, dvs. varje människa under 18 år om barnet inte blir myndigt tidigare enligt den lag som gäller för barnet. Varje hänvisning till barnets bästa bör också tolkas mot bakgrund av artikel 24 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*) och enligt artiklarna 3 och 12 i FN-konventionen om barnets rättigheter såsom de genomförts i nationell lag och nationella förfaranden. Varje hänvisning till ”barnets intressen” i denna förordning ska förstås som hänvisningar till barnets bästa och barns intressen, oavsett ålder.

²² Domstolens domar av den 25 juli 2002, C-459/99, MRAX, ECLI:EU:C:2002:461, punkterna 61 och 62, och av den 17 februari 2005, C-215/03, Oulane, ECLI:EU:C:2005:95, punkterna 23–26.

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1191 av den 6 juli 2016 om främjande av medborgares fria rörlighet genom förenkling av kraven på framläggande av vissa officiella handlingar i Europeiska unionen och om ändring av förordning (EU) nr 1024/2012, (EUT L 200, 26.7.2016, s. 1).

- (18) I artikel 8 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna av den 4 november 1950 (*Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter*) fastställs rätten till privatliv och familjeliv, medan artikel 1 i protokoll. 12 till denna konvention föreskriver att åtnjutandet av varje rättighet som anges i lag ska säkerställas utan någon åtskillnad, inklusive börd. Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna har tolkat artikel 8 i konventionen som att alla stater inom deras behörighetsområde är skyldiga att erkänna lagliga föräldrabarnförhållanden som fastställts utomlands mellan ett barn fötts genom surrogatgraviditet och den avsedda biologiska föräldern, och att de ska tillhandahålla en mekanism för erkännande enligt lag av ett föräldrabarnförhållande mellan en icke-biologisk avsedd förälder (t.ex. genom adoption av ett barn)²⁴.
- (19) Domstolen har bekräftat att de väsentliga särdragen i unionsrätten har gett upphov till ett strukturerat nätverk av principer, regler och rättsförhållanden som är beroende av varandra och som är ömsesidigt förpliktande för unionen själv och dess medlemsstater liksom för medlemsstaterna sinsemellan. Denna rättsliga struktur bygger på den grundläggande premissen att varje medlemsstat delar en rad gemensamma värden som ligger till grund för unionen med alla andra medlemsstater, och erkänner att de andra medlemsstaterna delar dessa värden med den, såsom anges i artikel 2 i EUF-fördraget. Denna premiss innebär och motiverar att det råder ett ömsesidigt förtroende om att dessa värden kommer att erkännas.
- (20) Enligt artikel 2 i fördraget om Europeiska unionen (*EU-fördraget*) ska unionen bland annat bygga på värdena jämlikhet och icke-diskriminering. Enligt artikel 21 i stadgan förbjuds diskriminering på grund av bland annat börd. Artikel 3 i EUF-fördraget och artikel 24 i stadgan föreskriver skydd av barnets rättigheter, och enligt artikel 7 i stadgan har var och en rätt till respekt för sitt privatliv och familjeliv.
- (21) I överensstämmelse med bestämmelserna i internationella konventioner och i unionsrätten bör denna förordning säkerställa att barn kan åtnjuta sina rättigheter och utan diskriminering behålla sin rättsliga ställning i gränsöverskridande situationer. I detta syfte och mot bakgrund av domstolens rättspraxis, bland annat om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna, och rättspraxis från Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, bör denna förordning omfatta erkännande av föräldraskap som fastställs i en annan medlemsstat, oavsett hur barnet har avlats eller fötts, och oavsett barnets familjetyp, inbegripet nationell adoption. Enligt bestämmelserna om tillämplig lag i denna förordning bör den därför omfatta erkännande i en medlemsstat av föräldraskap som har fastställts i en annan medlemsstat för ett barn med föräldrar av samma kön. Denna förordning bör också omfatta erkännande i en medlemsstat av föräldraskap för ett barn som adopterats nationellt i en annan medlemsstat enligt bestämmelserna om nationella adoptioner i den medlemsstaten.
- (22) För att förordningens mål ska uppnås är det nödvändigt och lämpligt att i denna förordning samla gemensamma regler för behörighet, tillämplig lag, erkännande eller i förekommande fall godkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om föräldraskap samt regler för inrättande av ett europeiskt intyg om föräldraskap i ett unionsinstrument som är bindande och direkt tillämpligt.

²⁴ T.ex. Mennesson/Frankrike (ansökan nr 65192/11, Europarådet: Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, 26 juni 2014) och rådgivande yttrande P16-2018-001 (begäran nr P16-2018-001, Europarådet: Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, 10 april 2019).

- (23) Denna förordning omfattar ”civilrättsliga frågor”, vilka inbegriper civilrättsliga förfaranden och de beslut om föräldraskap och officiella handlingar om föräldraskap som blir resultatet därav. Begreppet civilrättsliga frågor bör ges en självständig tolkning, i enlighet med fast rättspraxis från domstolen. Det bör ses som ett självständigt begrepp som ska tolkas mot bakgrund dels av förordningens mål och systematik, dels av de allmänna principer som framgår av helheten av de nationella rättssystemen. Begreppet civilrättsliga frågor bör därför tolkas på så sätt att det även kan omfatta åtgärder som enligt en medlemsstats rättssystem kan omfattas av offentlig rätt.
- (24) Vid tillämpningen av denna förordning kan föräldraskapet vara biologiskt, genetiskt, genom adoption eller enligt lag. I denna förordning bör föräldraskap även avse ett föräldra-barnförhållande som har fastställts enligt lag, och bör omfatta barnets rättsliga ställning som barn till en viss förälder eller föräldrar. Förordningen bör även omfatta föräldraskap för både minderåriga och vuxna som har fastställts i en medlemsstat. Detta inbegriper även barn som avlidit eller ännu inte har fötts, vare sig det rör sig om sammanboende par, gifta par eller par som lever i ett förhållande som enligt tillämplig lag för sådana förhållanden har jämförbar verkan, såsom registrerade partnerskap. Denna förordning bör gälla oavsett medborgarskapet för det barn vars föräldraskap ska fastställas, och oavsett vilket medborgarskap barnets föräldrar har. Begreppet ”förälder” i förordningen bör, i förekommande fall, förstås som den lagliga föräldern, den avsedda föräldern, den person som hävdar att han eller hon är föräldern eller den person som barnet hävdar är dess förälder.
- (25) Denna förordning ska inte vara tillämplig på fastställande av föräldraskap i en nationell situation i en medlemsstat, utan gränsöverskridande inslag. Förordningen bör därför inte omfatta bestämmelser om behörighet eller tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i nationella ärenden, såsom föräldraskap för ett barn efter en nationell adoption i en medlemsstat. För att skydda barns rättigheter utan diskriminering i gränsöverskridande situationer, såsom fastställs i stadgan och med tillämpning av principen om ömsesidigt förtroende mellan medlemsstaterna som har bekräftats av domstolen, ska bestämmelserna i denna förordning om erkännande eller i förekommande fall godkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om föräldraskap även vara tillämpliga på erkännande av föräldraskap som har fastställts i en medlemsstat i en nationell situation, såsom föräldraskap som fastställts i en medlemsstat efter en nationell adoption i den medlemsstaten. Förordningens bestämmelser om relevanta intyg och det europeiska intyget om föräldraskap bör därför även vara tillämpliga på föräldraskap som fastställts i en nationell situation i en medlemsstat, till exempel efter en nationell adoption i en medlemsstat.
- (26) I denna förordning avser nationell adoption i en medlemsstat en adoption där barnet eller adoptivföräldern eller adoptivföräldrarna har hemvist i samma medlemsstat och adoptionen skapar ett varaktigt föräldra-barnförhållande. För att beakta de olika rättsliga traditionerna i medlemsstaterna bör denna förordning omfatta nationell adoption i en medlemsstat där adoptionen innebär att det rättsliga förhållandet mellan barnet och dess ursprungliga familj upphör (fullständig adoption) samt nationell adoption i en medlemsstat som inte innebär att det rättsliga förhållandet mellan barnet och dess ursprungliga familj upphör (enkel adoption).
- (27) Internationell adoption, där barnet och adoptivföräldern eller adoptivföräldrarna har hemvist i olika stater regleras av 1993 års Haagkonvention om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner, som samtliga medlemsstater är parter i. Denna förordning bör inte vara tillämplig på internationella adoptioner, vare sig

adoptionen omfattar två medlemsstater eller en medlemsstat och en tredjestat, och oavsett om den internationella adoptionen omfattas av Haagkonventionen.

- (28) Även om fastställande och erkännande av föräldraskap enligt denna förordning är relevant för andra civilrättsliga områden, bör denna förordnings tillämpningsområde begränsas till behörighet, tillämplig lag, erkännande av beslut samt godkännande av officiella handlingar om föräldraskap. För tydlighetens skull bör andra civilrättsliga frågor som skulle kunna betraktas som knutna till föräldraskap uttryckligen undantas från denna förordnings tillämpningsområde.
- (29) Bestämmelserna om behörighet, tillämplig lag, erkännande av beslut och godkännande av officiella handlingar enligt denna förordning bör i synnerhet inte vara tillämpliga på underhållsrättigheter, som regleras av rådets förordning (EG) nr 4/2009²⁵. arvsrätt, som regleras av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012²⁶ eller frågor om föräldraansvar, som regleras av rådets förordning (EU) 2019/1111²⁷. Eftersom frågan om föräldraskapet för ett barn måste lösas som en preliminär fråga innan frågor som rör föräldraansvar, underhåll eller arv avseende barnet kan lösas, bör denna förordning dock bidra till att underlätta tillämpningen av de ovannämnda unionsinstrumenten om familjerätt och arvsrätt.
- (30) Denna förordning bör inte vara tillämplig på preliminära frågor som förekomst, giltighet eller erkännande av ett äktenskap eller ett förhållande som enligt lag har jämförbar verkan. Sådana frågor ska fortsätta att regleras av medlemsstaternas nationella lagstiftning, inklusive deras regler om internationell privaträtt och i förekommande fall, domstolens rättspraxis om fri rörlighet.
- (31) Kraven för registrering av föräldraskap i ett register bör undantas från denna förordnings tillämpningsområde. Det bör därför vara lagen i den medlemsstat där registret förs som bör avgöra de rättsliga villkoren och förfarandet för registreringen och vilka myndigheter som ansvarar för att kontrollera att alla krav har uppfyllts och att de handlingar som uppvisats är tillräckliga eller innehåller de uppgifter som krävs. För att undvika duplicering av handlingar bör nationella registeransvariga myndigheter godkänna handlingar som har upprättats av behöriga myndigheter i en annan medlemsstat och vilkas rörlighet föreskrivs i denna förordning. I synnerhet bör det europeiska intyg om föräldraskap som utfärdas enligt denna förordning utgöra en giltig handling för registrering av föräldraskap i ett register i en medlemsstat. Eftersom förfarandet för utfärdande av det europeiska intyget om föräldraskap och dess innehåll och verkningar bör vara lika i alla medlemsstater, såsom anges i denna förordning, och det europeiska föräldraskapsintyget bör utfärdas i överensstämmelse med reglerna om behörighet och tillämplig lag som fastställs i denna förordning, bör de registeransvariga myndigheterna inte kräva att det europeiska intyget om föräldraskap först ska omvandlas till en nationell handling om föräldraskap. Detta bör inte hindra de

²⁵ Rådets förordning (EG) nr 4/2009 av den 18 december 2008 om domstols behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt samarbete i fråga om underhållsskyldighet (EUT L 7, 10.1.2009, s. 1).

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 27.7.2012, s. 107).

²⁷ Rådets förordning (EU) 2019/1111 av den 25 juni 2019 om behörighet, erkännande och verkställighet av avgöranden i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar, och om internationella bortföranden av barn (EUT L 178, 2.7.2019, s. 1).

registeransvariga myndigheterna att bekräfta de villkor som är nödvändiga för att fastställa att det europeiska intyget om föräldraskap är äkta, eller att be den person som ansöker om registrering att tillhandahålla ytterligare uppgifter som krävs enligt lagen i den medlemsstat där registret förs, under förutsättning att uppgifterna inte redan anges i det europeiska föräldraskapsintyget. Den behöriga myndigheten får meddela den person som ansöker om registrering hur den information som saknas kan lämnas. Verkningsarna av registrering av föräldraskap i ett register (t.ex. om registreringen innebär att föräldraskapet fastställs eller endast utgör bevis på ett redan fastställt föräldraskap enligt den nationella lagstiftningen) bör också undantas från denna förordnings tillämpningsområde och avgöras av lagen i den medlemsstat där registret förs.

- (32) Denna förordning bör inte omfatta erkännande av domstolsbeslut om föräldraskap som meddelats i en tredjestat eller i förekommande fall godkännande av officiella handlingar om föräldraskap som har upprättats eller registrerats i en tredjestat. Erkännande eller godkännande av sådana handlingar bör fortsätta att omfattas av varje medlemsstats nationella lag.
- (33) Fastställande av föräldraskap bör innebära ett rättsligt fastställande av ett rättsligt förhållande mellan barnet och var och en av föräldrarna, och bör anses omfatta fastställande av föräldraskap till följd av en invändning mot ett redan fastställt föräldraskap. I förekommande fall bör denna förordning även vara tillämplig på upphävande eller avslutande av föräldraskap.
- (34) Oavsett skillnader i nationella lagar fastställs föräldraskap vanligen enligt lag eller genom en behörig myndighets åtgärd. Exempel på fastställande av föräldraskap enligt lag är föräldraskap genom födsel vad gäller den person som har fött barnet och föräldraskap genom legal presumtion vad gäller maken eller den registrerade partnern till den person som föder barnet. Exempel på fastställande av föräldraskap genom en behörig myndighets åtgärd är fastställande genom ett domstolsbeslut (vilket är fallet vid adoption, eller i förfaranden om invändningar mot eller hävdande av föräldraskap, t.ex. genom bevisning), genom en notariehandling (t.ex. vid adoption eller om barnet ännu inte fötts), genom ett administrativt beslut (t.ex. efter bekräftelse av faderskap) eller genom registrering. Föräldraskap registreras oftast i folkbokföringsregistret. Bevis på föräldraskap kan lämnas genom en handling som fastställer föräldraskapet (t.ex. ett domstolsbeslut, en notariehandling eller ett administrativt beslut). Bevis på föräldraskap utgörs dock oftast av registrering av föräldraskapet i registret, ett utdrag från detta register eller ett intyg som innehåller de registrerade uppgifterna (t.ex. en födelseattest eller ett föräldraskapsintyg).
- (35) Att unionens rättsliga område fungerar på ett smidigt och korrekt sätt samtidigt som medlemsstaternas olika rättssystem och rättsliga traditioner respekteras är av grundläggande vikt för unionen. I det avseendet bör man ytterligare stärka det ömsesidiga förtroendet för varandras rättssystem.
- (36) För att underlätta erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om föräldraskap bör enhetliga behörighetsbestämmelser om fastställande av föräldraskap med gränsöverskridande inslag slås fast i denna förordning. Förordningen bör också klargöra att barn under 18 år ska ha rätt att ge uttryck för sina åsikter i förfaranden som de är föremål för.
- (37) Denna förordning bör inte påverka frågan om vilka myndigheter i varje medlemsstat som är behöriga att handlägga föräldraskapsärenden (t.ex. domstolar, administrativa myndigheter, notaries, folkbokföringsmyndigheter och/eller andra myndigheter).

- (38) Förordningen bör ta hänsyn till de olika system för handläggning av föräldraskapsfrågor som tillämpas i medlemsstaterna. När det gäller ”officiella handlingar” bemyndigar medlemsstaterna ofta myndigheter, såsom notaries, administrativa myndigheter eller folkbokföringsmyndigheter att upprätta officiella handlingar om fastställande av föräldraskap som har bindande rättsverkan i den medlemsstat där de har upprättats eller registrerats (*officiella handlingar med bindande rättsverkan*), eller att upprätta officiella handlingar inte har rättsverkan i den medlemsstat där de har upprättats eller registrerats, men som har bevisvärde i den medlemsstaten (*officiella handlingar utan bindande rättsverkan*). Begreppet bemyndigande ges i denna förordning en självständig tolkning i enlighet med den definition av officiell handling som används horisontellt i unionsinstrument och mot bakgrund av denna förordnings syften.
- (39) För att skydda barnets intressen bör behörighet fastställas enligt kriteriet om närhet. Behörigheten bör följaktligen ligga hos den medlemsstat där barnet har hemvist. För att underlätta barnets möjligheter till rättslig prövning i en medlemsstat bör alternativ behörighet även beviljas den medlemsstat som barnet är medborgare i, den medlemsstat där svaranden har hemvist (t.ex. den person som barnet hävdar är dess förälder), den medlemsstat där någon av föräldrarna har hemvist, någon av de medlemsstater som föräldrarna är medborgare i eller den medlemsstat där barnet föddes.
- (40) I enlighet med domstolens befintliga rättspraxis i måste barnet hemvist fastställas på grundval av alla omständigheter i varje fall. Förutom barnets fysiska närvaro i en medlemsstats territorium måste andra faktorer väljas som kan visa att barnets vistelse inte är tillfällig eller oregelbunden och att barnet i någon grad är integrerat i samhället och familjen, vilket är den plats som i praktiken står i centrum för barnets liv. Sådana faktorer är varaktighet, regelbundenhet, förhållanden och skäl till barnets vistelse i den berörda medlemsstats territorium och barnets medborgarskap. De faktorer som är relevanta i detta sammanhang varierar beroende på det berörda barnets ålder. Andra faktorer är platsen och förhållandena för barnets skolgång och barnets familjerelationer och sociala relationer i medlemsstaten. Föräldrarnas avsikt att bosätta sig med barnet i en viss medlemsstat kan också beaktas om avsikten framgår av konkreta åtgärder, t.ex. att föräldrarna köper eller hyr en bostad i den berörda medlemsstaten. Medborgarskapet för den person som föder barnet eller denna persons tidigare hemvist i den medlemsstat där talan väckts är däremot inte relevant. Det är således inte tillräckligt att barnet föddes och är medborgare i den medlemsstaten.
- (41) Förordningen hänvisar till medborgarskap som ett anknytningskriterium i samband med behörighet eller tillämplig lag, men frågan om hur ett ärende där barnet eller en förälder har flera medborgarskap är preliminär och omfattas inte av förordningen. Detta bör avgöras av den nationella lagstiftningen, i förekommande fall även internationella konventioner, med fullständigt iakttagande av unionens principer. Enligt denna förordning kan ett barn eller en förälder som har flera medborgarskap välja domstol och tillämplig lag i någon av de medlemsstater som han eller hon är medborgare i vid den tidpunkt då talan väcks eller föräldraskapet fastställs.
- (42) Om behörighet inte kan fastställas på grundval av de allmänna alternativa behörighetsgrunderna bör domstolarna i den medlemsstat där barnet vistas vara behöriga. Vistelseregeln bör särskilt göra det möjligt för domstolarna i en medlemsstat att utöva behörighet med avseende på barn till tredjelandsmedborgare, inbegripet personer som ansöker om eller åtnjuter internationellt skydd, exempelvis flyktingbarn eller barn som fördrivits internationellt på grund av oroligheter i deras land.

- (43) Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt denna förordning bör behörigheten i varje medlemsstat fastställas enligt lagen i den medlemsstaten, inklusive de internationella instrument som är i kraft i den medlemsstaten.
- (44) För att råda bot på situationer där rättsvägran föreligger bör man i denna förordning föreskriva ett *forum necessitatis* som gör det möjligt för en domstol i en medlemsstat att i undantagsfall avgöra ett föräldraskapsärende som har nära anknytning till en tredjestat. Ett sådant undantagsfall kan anses föreligga när ett förfarande visar sig vara omöjligt i den berörda tredjestaten, exempelvis på grund av inbördeskrig, eller när barnet eller en annan berörd part inte rimligen kan förväntas inleda eller genomföra ett förfarande i den staten. En sådan behörighet grundad på *forum necessitatis* bör dock kunna utövas endast om målet har tillräcklig anknytning till den medlemsstat där talan väcks.
- (45) Om utgången av förfaranden vid en domstol i en medlemsstat som inte är behörig enligt denna förordning är beroende av att en prejudiciell fråga som omfattas av denna förordnings tillämpningsområde avgörs, bör denna förordning inte hindra domstolarna i den medlemsstaten från att avgöra frågan. Om målet för förfarandena exempelvis är en arvstvist där föräldra-barnförhållandet mellan den avlidna personen och barnet måste fastställas för dessa förfaranden bör den medlemsstat som är behörig i arvstvisten tillåtas avgöra den frågan för de pågående förfarandena oavsett om den är behörig i föräldraskapsmål enligt denna förordning eller inte. Ett sådant beslut ska fattas i enlighet med den lag som anvisas som tillämplig enligt denna förordning och bör endast ha verkan på de förfaranden som beslutet fattas för.
- (46) För att rättsväsendet ska fungera väl bör det undvikas att sinsemellan oförenliga domstolsbeslut meddelas i olika medlemsstater. Den här förordningen bör därför innehålla allmänna processrättsliga regler liknande dem i andra unionsinstrument på området civilrättsligt samarbete.
- (47) En sådan processrättslig regel är regeln om *litispendens*, som kommer att träda i kraft om samma föräldraskapsmål handläggs vid olika domstolar i olika medlemsstater. Den regeln bör fastställa vilken domstol som bör fortsätta handläggningen av föräldraskapsmålet.
- (48) Denna förordning bör fastställa den tidpunkt vid vilken talan ska anses ha väckts vid en domstol vid tillämpning av denna förordning. Mot bakgrund av att det i medlemsstaterna finns två olika system enligt vilka stämningsansökan antingen måste delges svaranden först eller ges in till domstolen först, bör det vara tillräckligt att den första åtgärden enligt nationell lag har vidtagits, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som han eller hon enligt nationell lag var tvungen att vidta för att den andra åtgärden ska kunna vidtas.
- (49) Vid förfaranden om fastställande av föräldraskap enligt denna förordning bör, som grundprincip, barn under 18 år som är föremål för dessa förfaranden och som är i stånd att bilda egna åsikter, i enlighet med domstolens rättspraxis ges en verklig och faktisk möjlighet att uttrycka dessa, och vid bedömningen av barnets bästa bör dessa åsikter beaktas på vederbörligt sätt. Denna förordning bör dock låta frågan om vem som ska höra barnet och hur barnet ska höras fastställas genom medlemsstaternas nationella lagar och förfaranden. Hörandet är en rättighet för barnet, men det bör inte utgöra en absolut skyldighet. Det bör dock bedömas med hänsyn till barnets bästa.
- (50) Förordningen bör ge rättssäkerhet och förutsägbarhet genom gemensamma bestämmelser om tillämplig lag för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande

situationer. Syftet med sådana gemensamma bestämmelser är att undvika motstridiga beslut beroende på vilken medlemsstats domstolar eller andra behöriga myndigheter som fastställer föräldraskap, och i synnerhet att underlätta godkännande av officiella handlingar som inte fastställer föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten.

- (51) I regel bör den lagstiftning som är tillämplig på fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer vara lagen i den stat där den person som föder barnet har sin hemvist vid tidpunkten för födseln. Detta anknytningskriterium bör säkerställa att tillämplig lagstiftning kan fastställas i de allra flesta fall, även när det gäller nyfödda barn, vars hemvist kan vara svår att fastställa. Tidpunkten för födelsen bör tolkas strikt, med tanke på att föräldraskap enligt lag oftast fastställs vid födelsen och registreras i det relevanta registret några dagar efter födelsen. Denna lag bör gälla både för situationer där den person som föder barnet har hemvist i den stat där barnet föddes (vilket oftast är fallet) och situationer där den person som föder barnet har hemvist i en annan stat än den stat där barnet föddes (t.ex. om barnet föds under en resa). Lagen i den stat där den person som föder barnet har sin hemvist vid tidpunkten för födelsen bör på motsvarande sätt gälla när barnets föräldraskap behöver fastställas innan barnet är fött. För att säkerställa att tillämplig lag kan fastställas i alla situationer bör lagen i den stat där barnet föddes gälla i de undantagsfall där det inte är möjligt att fastställa hemvist för den person som föder barnet vid tidpunkten för födelsen (t.ex. när det gäller flyktingar eller mödrar som fördrivits från hemlandet).
- (52) Om den tillämpliga lagen i regel leder till att föräldraskap endast fastställs för en förälder (t.ex. den genetiska föräldern i ett samkönat par) får i undantagsfall en av två alternativa tilläggsregler tillämpas för att fastställa föräldraskapet för den andra föräldern (t.ex. den ”icke-genetiska” föräldern i ett samkönat par): antingen lagstiftningen i den stat som den ena eller den andra föräldern är medborgare i, eller lagstiftningen i den stat där barnet föddes. Med tanke på att både föräldraskapet för den ena föräldern och föräldraskapet för den andra föräldern i sådana situationer skulle fastställas enligt en av de lagar som anvisas som tillämpliga enligt denna förordning, bör föräldraskapet för varje förälder, även när det fastställts av myndigheter i olika medlemsstater, erkännas i alla övriga medlemsstater enligt bestämmelserna i denna förordning när föräldraskapet för varje förälder har fastställts av myndigheter i en medlemsstat vars domstolar är behöriga enligt denna förordning.
- (53) Alla lagar som anvisas som tillämpliga enligt denna förordning bör gälla även om det inte är en medlemsstats lag.
- (54) För att garantera rättssäkerhet och kontinuitet i föräldraskapet när föräldraskap har fastställts i en medlemsstat i enlighet med en av de lagar som anvisas som tillämpliga enligt denna förordning, bör ändringar av tillämplig lag till följd av att den person som födde barnet ändrar hemvist eller någon av föräldrarna byter medborgarskap inte påverka det redan fastställda föräldraskapet.
- (55) En berörd part kan agera ensidigt i avsikt att ge rättsverkan åt ett fastställt föräldraskap eller ett föräldraskap som ska fastställas, till exempel bekräftelse av faderskap eller en makes samtycke till användning av konstgjord befruktning. En sådan åtgärd skulle vara formellt giltig om den uppfyller de formella kraven i den lag som anvisas som tillämplig enligt denna förordning eller lagen i den stat där den person som vidtar åtgärden har hemvist eller lagen i den stat där åtgärden vidtogs.
- (56) Av hänsyn till allmänintresset bör domstolarna och andra behöriga myndigheter som handlägger föräldraskapsfrågor i medlemsstaterna ha rätt att i undantagsfall inte beakta

vissa bestämmelser i utländsk lag om tillämpning av sådana bestämmelser i ett visst mål vore uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten. Domstolar eller andra behöriga myndigheter bör dock inte få åberopa detta undantag för att åsidosätta en annan stats lagstiftning om detta skulle strida mot stadgan, i synnerhet artikel 21, som förbjuder all diskriminering.

- (57) Eftersom det finns stater med två eller flera parallella rättssystem eller regelverk som berör frågor som omfattas av denna förordning, bör det finnas en bestämmelse om i vilken utsträckning denna förordning ska vara tillämpliga i de olika territoriella enheterna i dessa stater.
- (58) Denna förordning bör föreskriva erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om fastställande av partnerskap med bindande rättsverkan som har utfärdats i en annan medlemsstat.
- (59) Beroende på den nationella lagstiftningen kan en officiell handling med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten till exempel utgöras av en notariehandling om adoption eller ett administrativt beslut om fastställande av föräldraskap efter en bekräftelse av faderskap. Förordningen bör även föreskriva godkännande av officiella handlingar som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten. Beroende på den nationella lagstiftningen kan en sådan officiell handling till exempel utgöras av en födelseattest, ett intyg på föräldraskap som bevisar att föräldraskap har fastställts i ursprungsmedlemsstaten (om föräldraskapet har fastställts enligt lag eller genom en behörig myndighets åtgärd, såsom ett domstolsbeslut, en notariehandling ett administrativt beslut eller registrering).
- (60) Ett ömsesidigt förtroende i rättskipningen i unionen berättigar principen om att domstolsbeslut om fastställande av föräldraskap som meddelats i en medlemsstat bör erkännas i alla medlemsstater utan att det behövs ett förfarande för erkännande. I synnerhet bör de behöriga myndigheterna i den anmodade medlemsstaten vid mottagandet av ett domstolsbeslut om fastställande av föräldraskap som meddelats i en annan medlemsstat och som inte längre kan angripas i ursprungsmedlemsstaten, erkänna domstolsbeslutet enligt lag utan att något särskilt förfarande krävs och uppdatera sina relevanta register över föräldraskap i enlighet med detta.
- (61) Det bör ankomma på nationell lag att fastställa huruvida dessa skäl för vägran kan åberopas av en av parterna eller på eget initiativ. Detta får dock inte hindra en berörd part som vill åberopa erkännandet av ett domstolsbeslut om föräldraskap som meddelats i en annan medlemsstat som huvudfrågan i en tvist från att ansöka om ett beslut hos domstol som anger att det inte finns några grunder för vägran att erkänna det domstolsbeslutet. Det bör fastställas i den nationella lagen i den medlemsstat där en sådan ansökan görs vem som är att betrakta som en berörd part som har rätt att göra en sådan ansökan.
- (62) Erkännande i en medlemsstat av domstolsbeslut om föräldraskap som har meddelats i en annan medlemsstat bör bygga på principen om ömsesidigt förtroende. Därför bör skälen för att vägra erkännande begränsas till ett minimum mot bakgrund av denna förordnings underliggande syfte, som är att underlätta erkännande av föräldraskap och att på ett effektivt sätt skydda barnets rättigheter och barnets bästa i gränsöverskridande situationer.
- (63) Erkännande av ett domstolsbeslut bör vägras endast om ett eller flera av de skäl för att vägra erkännande som fastställs i denna förordning föreligger. Förteckningen över skäl

för att vägra erkännande i denna förordning är uttömmande. Det bör inte vara möjligt att som skäl för vägran åberopa skäl som inte förtecknas i denna förordning, såsom en överträdelse av *litispendens*-regeln. Ett senare domstolsbeslut bör alltid ersätta ett tidigare domstolsbeslut i den mån de är oförenliga.

- (64) När det gäller möjligheten för barn under 18 år att uttrycka sina åsikter, bör det vara ursprungsdomstolen som beslutar om lämplig metod för att höra barnet. Det bör därför inte vara möjligt att vägra erkännandet av ett avgörande enbart av det skälet att ursprungsdomstolen har använt en annan metod för att höra barnet än en domstol i erkännandemedlemsstaten skulle använda.
- (65) Officiella handlingar med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten bör behandlas på samma sätt som ”domstolsbeslut” rörande bestämmelserna om erkännande i denna förordning.
- (66) Även om skyldigheten att ge barn under 18 år möjlighet att uttrycka sina åsikter enligt denna förordning inte bör gälla officiella handlingar med bindande rättsverkan, bör barnets rätt att uttrycka sina åsikter dock beaktas i enlighet med artikel 24 i stadgan och mot bakgrund av artikel 12 i FN:s konvention om barnets rättigheter såsom de genomförts i nationell lag och nationella förfaranden. Det faktum att ett barn inte gavs möjlighet att uttrycka sina åsikter bör inte automatiskt utgöra en grund för vägran att erkänna officiella handlingar med bindande rättsverkan.
- (67) En medlemsstats godkännande av ett domstolsbeslut om fastställande av föräldraskap som meddelats i en annan medlemsstat eller av en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan som har upprättats eller registrerats i en annan medlemsstat bör enligt denna förordning inte medföra erkännande av ett eventuellt giftermål eller registrerat partnerskap mellan föräldrarna till det barn vars föräldraskap har fastställts.
- (68) För att ta hänsyn till de olika systemen för handläggning av föräldraskapsärenden i medlemsstaterna bör denna förordning garantera godkännande i alla medlemsstater av officiella handlingar som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten. Sådana officiella handlingar kan ha bevisvärde vad gäller redan fastställda föräldraskap eller för andra uppgifter. Beroende på den nationella lagstiftningen kan officiella handlingar om redan fastställda föräldraskap till exempel utgöras av en födelseattest, ett intyg om föräldraskap eller ett utdrag om födelsen från folkbokföringsregistret. Officiella handlingar som bevisar andra uppgifter kan till exempel vara en notariehandling eller en administrativ handling om bekräftelse av faderskap, om moderns eller barnets samtycke till fastställande av föräldraskap, om samtycke till användning av assisterad befruktning eller om bevisning.
- (69) Officiella handlingar som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten men som har bevisvärde i den medlemsstaten, bör ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som i ursprungsmedlemsstaten eller så jämförbara verkningar som möjligt. Vid fastställandet av en sådan officiell handlingens bevisvärde i en annan medlemsstat eller av ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt bör man hänvisa till arten och omfattningen av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten. Det kommer därför att vara avhängigt av lagstiftningen i ursprungsmedlemsstaten vilket bevisvärde en sådan officiell handling bör få i en annan medlemsstat.

- (70) ”Äktheten bos en officiell handling utan bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten bör utgöra ett självständigt begrepp som omfattar sådant som handlingens äkthet, handlingens formella förutsättningar, befogenheterna för den myndighet som upprättat handlingen och det förfarande enligt vilket handlingen upprättats. Den bör även innehålla de uppgifter som anges i den officiella handlingen. En part som vill bestrida en sådan officiell handlings äkthet bör göra detta vid den behöriga domstolen i den medlemsstat som utfärdat den officiella handlingen, enligt lagen i den medlemsstaten.
- (71) Begreppet ”rättshandling” (t.ex. bekräftelse av faderskap eller givande av samtycke) eller ”rättsligt förhållande” (t.ex. föräldraskapet för ett barn) som registrerats i en officiell handling utan bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten, bör tolkas som en hänvisning till den officiella handlingens innehåll i sak. En part som vill bestrida rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i en officiell handling bör göra detta vid en domstol som är behörig enligt denna förordning. Den domstolen bör avgöra klagomålet i enlighet med den lag som anvisas som tillämplig på fastställande av föräldraskap enligt denna förordning.
- (72) Om en fråga rörande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten, tas upp som en prejudiciell fråga under ett förfarande vid en domstol i en medlemsstat, bör den domstolen vara behörig att avgöra frågan.
- (73) En officiell handling som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten, och som omfattas av ett klagomål bör inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten så länge klagomålet inte är avgjort. Om klagomålet endast rör en specifik fråga gällande de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställs i den officiella handlingen bör den officiella handling som omfattas av klagomålet inte ha något bevisvärde i någon annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan så länge klagomålet inte är avgjort. En officiell handling som ogiltigförklarats till följd av ett klagomål bör upphöra att ha bevisvärde.
- (74) Om en myndighet som i samband med tillämpningen av denna förordning föreläggs två oförenliga officiella handlingar som inte fastställer föräldraskap med bindande verkan men som har bevisvärde i de respektive ursprungsmedlemsstaterna, bör den bedöma vilken, om någon, av de officiella handlingarna som bör ges företräde med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet. Om det av dessa omständigheter inte framgår tydligt vilken, om någon, av dessa officiella handlingar som bör ges företräde bör frågan avgöras av de domstolar som är behöriga enligt denna förordning eller, om frågan tas upp som en fråga av prejudiciell betydelse under förfarandet, av den domstol där talan väcktes.
- (75) Hänsyn till allmänintresset bör tillåta domstolar eller andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna att i undantagsfall vägra att erkänna, eller i förekommande fall, vägra att godkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap från en annan medlemsstat när tillämpning av sådana bestämmelser i ett visst mål vore uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den berörda medlemsstaten. Domstolar eller andra behöriga myndigheter bör dock inte kunna vägra att erkänna, eller i förekommande fall, vägra att godkänna ett

domstolsbeslut eller en officiell handling som har utfärdats i en annan medlemsstat om detta skulle strida mot stadgan, särskilt artikel 21, som förbjuder diskriminering.

- (76) För att erkännande av föräldraskap som har fastställts i en medlemsstat ska ske på ett snabbt, smidigt och effektivt sätt bör barnen eller deras förälder eller föräldrar enkelt kunna visa barnets ställning i en annan medlemsstat. För att de ska kunna göra detta bör man i denna förordning föreskriva inrättandet av ett enhetligt intyg, det europeiska intyget om föräldraskap, som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat. Med hänsyn till subsidiaritetsprincipen bör det europeiska intyget om föräldraskap inte ersätta nationella dokument som eventuellt finns för liknande ändamål i medlemsstaterna.
- (77) Den myndighet som utfärdar det europeiska intyget om föräldraskap bör ta hänsyn till de formella förfaranden som krävs för att registrera föräldraskap i den medlemsstat där registret förs. För detta syfte bör denna förordning föreskriva ett utbyte av information om sådana förfaranden mellan medlemsstaterna.
- (78) Det bör inte vara obligatoriskt att använda det europeiska intyget om föräldraskap. Detta innebär att de personer som har rätt att ansöka om ett europeiskt föräldraskapsintyg inte bör vara skyldiga att göra detta, utan det bör stå dem fritt att använda andra instrument som finns att tillgå enligt denna förordning (domstolsbeslut eller officiella handlingar) när de ansöker om erkännande i en annan medlemsstat. Ingen myndighet eller person som mottagit ett europeiskt intyg om föräldraskap som utfärdats i en annan medlemsstat bör dock ha rätt att begära att man i stället för ett det europeiska föräldraskapsintyget ska redovisa ett domstolsbeslut eller en officiell handling.
- (79) Det europeiska intyget om föräldraskap bör utfärdas i medlemsstaten där föräldraskapet fastställdes och vars domstolar är behöriga enligt denna förordning. Det bör tillkomma varje medlemsstat att i sin nationella lagstiftning fastställa vilka myndigheter som ska vara behöriga att utfärda det europeiska föräldraskapsintyget, vare sig dessa är domstolar eller andra myndigheter som är behöriga i föräldraskapsfrågor, exempelvis administrativa myndigheter, notarier eller folkbokföringsmyndigheter. Medlemsstaterna bör tillhandahålla kommissionen tillämplig information om de myndigheter som enligt nationell lagstiftning är bemyndigade att utfärda det europeiska intyget om föräldraskap, så att denna information görs allmänt tillgänglig.
- (80) Innehållet och verkningarna av nationella officiella handlingar som bevisar föräldraskap (t.ex. en födelseattest eller ett föräldraskapsintyg) varierar beroende på ursprungsmedlemsstaten, men det europeiska intyget om föräldraskap bör ha samma innehåll och ge samma verkningar i alla medlemsstater. Det bör ha bevisvärde och bör förutsättas att på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som anvisas som anvisas som tillämplig på fastställande av föräldraskap enligt denna förordning. Det europeiska föräldraskapsintygets bevisvärde bör inte utvidgas till uppgifter som inte omfattas av denna förordning, till exempel civilståndet för föräldrarna till det barn vars föräldraskap berörs. Nationella officiella handlingar utfärdas på ursprungsmedlemsstatens språk, men det formulär för det europeiska intyget om föräldraskap som bifogas denna förordning finns tillgängligt på samtliga officiella unionsspråk.
- (81) Domstolen eller en annan behörig myndighet ska utfärda det europeiska intyget om föräldraskap på begäran. Originalen av det europeiska föräldraskapsintyget bör förvaras hos den utfärdande myndigheten, som bör utfärda en eller flera bestyrkta

kopior av intyget till sökanden eller juridiska ombud. Med tanke på att föräldraskapsstatus oftast är stabil bör giltighetstiden för kopiorna av det europeiska intyget om föräldraskap inte vara tidsbegränsad. Detta påverkar dock inte möjligheten att vid behov rätta, ändra eller tillfälligt eller slutgiltigt återkalla intyget. Denna förordning bör innehålla föreskrifter om rättsmedel mot beslut från den utfärdande myndigheten, inklusive beslut om att vägra utfärda ett europeiskt intyg om föräldraskap. När det europeiska föräldraskapsintyget rättas, ändras eller tillfälligt eller slutgiltigt återkallas bör den utfärdande myndigheten meddela de personer för vilka bestyrkta kopior har utfärdats så att olaglig användning av sådana kopior förhindras.

- (82) Denna förordning bör föreskriva moderna möjligheter till rättslig prövning som gör det möjligt för fysiska personer eller deras juridiska ombud och medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter att kommunicera på elektronisk väg via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten som inrättats på en europeiska e-juridikportalen genom förordning (EU) .../...[digitaliseringsförordningen]. Enhetlighet med [digitaliseringsförordningen] bör säkerställas. Det är därför lämpligt att denna förordning vid behov innehåller hänvisningar till [digitaliseringsförordningen], även när det gäller definitionerna av ”decentraliserat it-system” och ”europeisk elektronisk åtkomstpunkt”. Den europeiska elektroniska åtkomstpunkten ingår i ett decentraliserat it-system. Det decentraliserade it-systemet bör bestå av medlemsstaternas backend-system och interoperabla åtkomstpunkter, inklusive den europeiska elektroniska åtkomstpunkten, och bör vara sammanlänkade via denna. Det decentraliserade it-systemet bör baseras på e-Codex-systemet, som inrättades genom förordning (EU) 2022/850. Den europeiska interoperabilitetsramen ger referenskonceptet för genomförandet av interoperabilitetspolitik²⁸.
- (83) Den europeiska elektroniska åtkomstpunkten bör göra det möjligt för fysiska personer eller deras juridiska ombud att ansöka om ett europeiskt intyg om föräldraskap och ta emot och sända intyget på elektronisk väg. Det bör även göra det möjligt för dem att kommunicera med medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter i förfaranden för beslut om att det inte finns några grunder för vägran att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om föräldraskap, eller vägran att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om föräldraskap. Medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter bör endast kommunicera med medborgarna via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten om den berörda medborgaren på förhand har gett sitt uttryckliga samtycke till att detta kommunikationssätt ska användas.
- (84) Denna förordning bör inte påverka tillämpningen av Internationella civilståndskommissionens (ICCS) konventioner nr 16, 33 och 34 med avseende på flerspråkiga utdrag och födelseattester mellan medlemsstaterna eller mellan en medlemsstat och en tredjestat.
- (85) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter när det gäller inrättandet av det decentraliserade it-systemet enligt denna förordning. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011²⁹.

²⁸ COM(2022) 710 final och COM(2022) 720 final av den 18 november 2022.

²⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (86) För att säkerställa att de intyg som föreskrivs i kapitlen IV och V och det europeiska intyget om föräldraskap som föreskrivs i kapitel VI i denna förordning hålls uppdaterade bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i EUF-fördraget delegeras till kommissionen med avseende på ändringar av bilagorna I–V till denna förordning. Det är särskilt viktigt att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå, och att dessa samråd genomförs i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet om bättre lagstiftning av den 13 april 2016³⁰. För att säkerställa lika stor delaktighet i förberedelsen av delegerade akter erhåller rådet alla handlingar samtidigt som medlemsstaternas experter, och deras experter ges systematiskt tillträde till möten i kommissionens expertgrupper som arbetar med förberedelse av delegerade akter.
- (87) Respekten för medlemsstaternas internationella åtaganden innebär att denna förordning inte bör påverka tillämpningen av internationella konventioner som en eller flera medlemsstater är anslutna till vid den tidpunkt då denna förordning antas. För att göra reglerna mer tillgängliga bör kommissionen, på grundval av uppgifter från medlemsstaterna, offentliggöra en förteckning över de relevanta konventionerna på den europeiska e-juridikportalen. Förordningens allmänna målsättning kräver dock att den mellan medlemsstaterna har företräd framför konventioner som har ingåtts uteslutande mellan två eller flera medlemsstater i den mån som konventionerna gäller frågor som regleras genom denna förordning.
- (88) Artikel 351 i EUF-fördraget är tillämplig på avtal som en medlemsstat ingått med ett eller flera tredjeländer före tidpunkten för dess anslutning till unionen.
- (89) Kommissionen bör göra den information som medlemsstaterna översänder allmänt tillgänglig via den europeiska e-juridikportalen och hålla den uppdaterad.
- (90) Denna förordning är förenlig med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i stadgan. Syftet med denna förordning är i synnerhet att främja tillämpningen av artikel 7 om allas rätt till privatliv och familjeliv, artikel 21 om förbud mot diskriminering och artikel 24 om skydd av barnets rättigheter.
- (91) Förordningen bör tillämpas i enlighet med unionens dataskyddslagstiftning och med respekt för skyddet för privatlivet enligt stadgan. All behandling av personuppgifter enligt denna förordning bör ske i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679³¹ (*den allmänna dataskyddsförordningen*), Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725³² (*dataskyddsförordningen för EU-institutionerna*) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG³³.

³⁰ Interinstitutionellt avtal mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om bättre lagstiftning (EUT L 123, 12.5.2016, s. 1).

³¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (den allmänna dataskyddsförordningen), (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

³² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/58/EG av den 12 juli 2002 om behandling av personuppgifter och integritetsskydd inom sektorn för elektronisk kommunikation (direktiv om integritet och elektronisk kommunikation) (EGT L 201, 31.7.2002, s. 37).

- (92) Vid tillämpningen av denna förordning kan medlemsstaternas domstolar och andra behöriga myndigheter behöva behandla personuppgifter för att fastställa föräldraskap i gränsöverskridande situationer och erkänna föräldraskap mellan medlemsstaterna. Detta medför behandling av personuppgifter för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer, utfärdande av intyg som åtföljer domstolsbeslut eller officiella handlingar, utfärdande av det europeiska intyget om föräldraskap, redovisning av handlingar för erkännande av föräldraskap, erhållande av beslut om att det inte finns några grunder för att vägra erkännande av föräldraskap eller ansökningar om vägran att erkänna föräldraskap. Personuppgifter som behandlas av medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter enligt denna förordning finns i de handlingar som medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter handlägger för ovannämnda ändamål. De personuppgifter som behandlas kommer i synnerhet att röra barn, deras föräldrar och juridiska ombud. De personuppgifter som handläggs av medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter bör behandlas enligt den tillämpliga dataskyddslagstiftningen, särskilt den allmänna dataskyddsförordningen. Vid tillämpningen av denna förordning kan kommissionen dessutom behöva behandla personuppgifter i samband med den elektroniska kommunikationen mellan fysiska personer eller deras juridiska ombud och medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter för att begära, ta emot och sända europeiska intyg om föräldraskap, eller i förfaranden rörande erkännande eller vägran att erkänna föräldraskap via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten inom ramen för det decentraliserade it-systemet. De personuppgifter som handläggs av kommissionen bör behandlas i enlighet med dataskyddsförordningen för EU-institutionerna.
- (93) Denna förordning bör utgöra den rättsliga grunden för medlemsstaternas domstolars och andra behöriga myndigheters behandling av personuppgifter i enlighet med artikel 6.1 och 6.3 i den allmänna dataskyddsförordningen, och av kommissionen i enlighet med artikel 5.1 och 5.2 i dataskyddsförordningen för EU-institutionerna. Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter enligt denna förordning uppfyller kraven i artikel 9.2 i den allmänna dataskyddsförordningen, eftersom personuppgifterna kommer att behandlas av domstolar i sin dömande verksamhet enligt led f, eller för att behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse på grundval av denna förordning, som syftar till att underlätta erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar om föräldraskap i en annan medlemsstat för att säkerställa skyddet av de grundläggande rättigheterna och andra rättigheter för barn i gränsöverskridande situationer inom unionen enligt led g. Behandling av särskilda kategorier av personuppgifter enligt denna förordning uppfyller även kraven i artikel 10.2 i dataskyddsförordningen för EU-institutionerna, eftersom behandlingen av personuppgifter är nödvändig för att kunna fastslå, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk enligt led f, eller för att behandlingen är nödvändig av hänsyn till ett viktigt allmänt intresse på grundval av denna förordning enligt led g.
- (94) Personuppgifter bör enligt denna förordning endast behandlas för de särskilda ändamål som anges här, utan att det påverkar ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse i enlighet med artiklarna 5.1 b och 89 i den allmänna dataskyddsförordningen, eftersom medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter när föräldraskap fastställts i en gränsöverskridande situation eller har erkänt, kan behöva behandla personuppgifter för arkivändamål av allmänt intresse. Eftersom denna förordning handlar om gränsöverskridande aspekter av föräldraskap, vilket är en fråga som rör civilstånd som kan fortsätta att vara relevant på obestämd

tid, bör lagringstiden för den information och de personuppgifter som behandlas inte begränsas enligt denna förordning.

- (95) För att fastställa föräldraskap i en gränsöverskridande situation, utfärda intyg som åtföljer domstolsbeslut eller officiella handlingar, utfärda det europeiska intyget om föräldraskap, redovisa handlingar för erkännande av föräldraskap, erhålla beslut om att det inte finns några grunder för vägran att erkänna föräldraskap eller ansöka om vägran att erkänna föräldraskap, bör medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter som medlemsstaterna har bemyndigat att tillämpa denna förordning betraktas som personuppgiftsansvariga i den mening som avses i artikel 4.7 i den allmänna dataskyddsförordningen. För den europeiska elektroniska åtkomstpunktens tekniska förvaltning, utveckling, underhåll, säkerhet och stöd och kommunikationen mellan fysiska personer eller deras juridiska ombud och medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten och det decentraliserade it-systemet, bör kommissionen betraktas som personuppgiftsansvarig i den mening som avses i artikel 3.8 i dataskyddsförordningen för EU-institutionerna. Personuppgiftsansvariga ska säkerställa säkerhet, integritet, äkthet och konfidentialitet för de personuppgifter som behandlas för ovannämnda ändamål.
- (96) Europeiska datatillsynsmannen har hörts i enlighet med artikel 42 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725³⁴ och avgav ett yttrande den [datum]³⁵.
- (97) [I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Irland.] ELLER
- 97a I enlighet med artiklarna 3 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, har Irland genom en skrivelse av den [...] meddelat att det önskar delta i antagandet och tillämpningen av denna förordning.
- (98) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, deltar Danmark inte i antagandet av denna förordning, som inte är bindande för eller tillämplig på Danmark.
- (99) Eftersom målen för denna förordning inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna på grund av olikheter mellan de nationella regler som rör behörighet, tillämplig lag och erkännande av domstolsbeslut och officiella handlingar utan snarare, på grund av denna förordnings direkta tillämplighet och bindande karaktär, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går denna förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

³⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39).

³⁵ EUT C [nummer], [X.X.XXXX], s. X.

KAPITEL I

SYFTE, TILLÄMPNINGSSOMRÅDE OCH DEFINITIONER

Artikel 1

Innehåll

I denna förordning fastställs gemensamma bestämmelser för behörighet och tillämplig lag vad gäller fastställande av föräldraskap i en medlemsstat i gränsöverskridande situationer samt gemensamma bestämmelser för erkännande, eller i förekommande fall, godkännande i en medlemsstat av utfärdade domstolsbeslut om föräldraskap samt officiella handlingar om föräldraskap som upprättats eller registrerats i en annan medlemsstat. Genom denna förordning inrättas också ett europeiskt intyg om föräldraskap.

Artikel 2

Förhållande till andra unionsrättsliga bestämmelser

1. Denna förordning ska inte påverka barnens rättigheter som följer av unionsrätten, vilket särskilt gäller rätten till fri rörlighet, inklusive direktiv 2004/38/EG. Denna förordning ska i synnerhet inte påverka de begränsningar som följer av domstolens rättspraxis om tillämpning av grunder för rättsordningen för att vägra erkännande av föräldraskap när medlemsstaterna enligt unionsrätten är skyldiga att erkänna en handling som fastställer ett föräldra-barnförhållande som har utfärdats i en annan medlemsstat vad gäller de rättigheter som härrör från unionsrätten.
2. Denna förordning ska inte påverka förordning (EU) 2016/1191, i synnerhet inte när det gäller officiella handlingar som rör födsel, föräldraskap och adoption såsom de definieras i denna förordning

Artikel 3

Tillämpningsområde

1. Denna förordning ska vara tillämplig på civilrättsliga frågor angående föräldraskap i gränsöverskridande situationer.
2. Denna förordning ska inte tillämpas på
 - (a) förekomst, giltighet eller erkännande av ett äktenskap eller ett registrerat partnerskap som enligt den lag som är tillämplig på sådana förhållanden har samma verkan, såsom registrerade partnerskap,
 - (b) föräldraansvarsfrågor,
 - (c) fysiska personers rättskapacitet,
 - (d) myndighetsförklaring,
 - (e) internationella adoptioner,
 - (f) underhållsskyldighet,
 - (g) truster och arv,

- (h) medborgarskap,
 - (i) de rättsliga kraven för registrering av föräldraskap i en medlemsstats register samt verkningarna av registrering eller underlåtenhet att registrera föräldraskap i en medlemsstats register.
3. Denna förordning ska inte vara tillämplig på erkännande av domstolsbeslut om fastställande av föräldraskap som meddelats i en tredjestat eller i förekommande fall godkännande av officiella handlingar om föräldraskap som fastställer eller bevisar föräldraskap som har upprättats eller registrerats i en tredjestat.

Artikel 4

Definitioner

I denna förordning avses med

1. *föräldraskap*: ett föräldra-barnförhållande som har fastställts enligt lag; detta omfattar den rättsliga ställningen att vara barn till en viss förälder eller föräldrar,
2. *barn*: personer i alla åldrar vars föräldraskap ska fastställas, erkännas eller bevisas,
3. *fastställande av föräldraskap*: fastställande enligt lag av ett föräldra-barnförhållande mellan ett barn och varje förälder, inbegripet fastställande av föräldraskap till följd av invändningar mot ett fastställt föräldraskap,
4. *domstol*: en myndighet i en medlemsstat som utövar dömande verksamhet i föräldraskapsmål,
5. *domstolsbeslut*: ett beslut i en domstol i en medlemsstat, inbegripet ett förordnande, ett avgörande eller en dom i föräldraskapsfrågor,
6. *officiell handling*: en handling som har upprättats eller registrerats som en officiell handling om föräldraskap i en medlemsstat och vars äkthet
 - (a) avser handlingens underskrift och innehåll och
 - (b) har bestyrkts av en offentlig myndighet eller av en annan för detta bemyndigad myndighet i ursprungsmedlemsstaten,
7. *ursprungsmedlemsstat*: den medlemsstat där domstolsbeslutet om föräldraskap meddelats, där den officiella handlingen om föräldraskap upprättats formellt eller registrerats eller där det europeiska intyget om föräldraskap har utfärdats,
8. *decentraliserat it-system*: ett it-system enligt definitionen i artikel 2.4 i [digitaliseringsförordningen],
9. *europeisk elektronisk åtkomstpunkt*: en interoperabel åtkomstpunkt enligt definitionen i artikel 2.5 i [digitaliseringsförordningen].

Artikel 5

Befogenheter för föräldraskapsfrågor inom medlemsstaterna

Denna förordning ska inte påverka de befogenheter som medlemsstaternas myndigheter har när det gäller att handlägga föräldraskapsfrågor.

KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

Artikel 6

Allmän behörighet

Behörighet att ta upp frågor om föräldraskap ska tillkomma domstolarna i den medlemsstat

- (a) där barnet har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks, eller
- (b) som barnet är medborgare i vid den tidpunkt då talan väcks, eller
- (c) där den svarande har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks, eller
- (d) där någon av föräldrarna har hemvist vid den tidpunkt då talan väcks, eller
- (e) som någon av föräldrarna är medborgare i vid den tidpunkt då talan väcks, eller
- (f) där barnet fötts.

Artikel 7

Behörighet grundad på barnets närvaro

Om behörighet inte kan bestämmas på grundval av artikel 6, ska domstolarna i den medlemsstat där barnet befinner sig vara behöriga.

Artikel 8

Behörighet i övriga fall

Om ingen medlemsstats domstol är behörig enligt artikel 6 eller 7, ska behörigheten i varje medlemsstat bestämmas enligt lagen i den medlemsstaten.

Artikel 9

Forum necessitatis

Om ingen medlemsstats domstol är behörig i enlighet med andra bestämmelser i denna förordning, kan domstolarna i en medlemsstat i undantagsfall pröva föräldraskapsmål om ett förfarande inte rimligen kan inledas eller genomföras eller visar sig vara omöjligt i en tredjestat till vilket målet har nära anknytning.

Målet måste ha tillräcklig anknytning till den medlemsstat i vilken talan väcks.

Artikel 10

Prejudiciella frågor

1. Om utgången av ett förfarande vid en domstol i en medlemsstat som rör frågor som inte omfattas av denna förordnings tillämpningsområde är beroende av att en prejudiciell fråga om föräldraskap avgörs, får en domstol i den medlemsstaten besluta i den frågan för det förfarandets ändamål även om den medlemsstaten inte är behörig enligt denna förordning.
2. Beslut i en prejudiciell fråga enligt punkt 1 ska endast ha verkan i det förfarande där det fattades.

Artikel 11

Väckande av talan vid domstol

Talan ska anses ha väckts vid en domstol

- (a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har getts in till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävdes av honom eller henne för att få delgivningen med svaranden verkställd,
- (b) om delgivning av handlingen ska äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävdes av honom eller henne för att få handlingen ingiven till domstolen, eller
- (c) om förfarandet inleds självant av domstolen, när domstolen fattar beslut om att inleda förfarandet eller, om något sådant beslut inte krävs, när domstolen registrerar målet.

Artikel 12

Prövning av behörighetsfrågan

Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett mål som den inte är behörig att pröva i sak enligt denna förordning och som en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva i sak enligt denna förordning, ska den förstnämnda domstolen självant förklara sig obehörig.

Artikel 13

Prövning av frågan om målet kan tas upp

- 1. Om en svarande som har hemvist i en annan stat än den medlemsstat där förfarandet inleddes inte går i svaromål, ska den behöriga domstolen låta handläggningen av målet vila till dess att det har klarlagts att svaranden har kunnat ta emot stämningsansökan eller en motsvarande handling i tillräckligt god tid för att kunna förbereda sitt svaromål, eller att alla nödvändiga åtgärder i detta syfte har vidtagits.
- 2. I stället för punkt 1 i denna artikel ska artikel 22 i förordning (EU) 2020/1784 gälla, om stämningsansökan eller en motsvarande handling ska översändas från en medlemsstat till en annan enligt den förordningen.
- 3. Om bestämmelserna i förordning (EU) 2020/1784 inte är tillämpliga ska artikel 15 i Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur gälla, om stämningsansökan eller motsvarande handling ska översändas till utlandet i enlighet med den konventionen.

Artikel 14

Litispendens

- 1. Om talan väcks vid domstolar i olika medlemsstater rörande samma sak och målen gäller samma parter, ska varje domstol utom den vid vilken talan först väckts självant låta handläggningen av målet vila till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig.

2. I sådana fall som avses i punkt 1 ska, på begäran av en domstol vid vilken talan väckts i tvisten, en annan domstol vid vilken talan har väckts utan dröjsmål underrätta den ansökande domstolen om vilket datum talan väcktes.
3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först väckts är behörig, ska övriga domstolar självmant förklara sig obehöriga till förmån för den domstol där talan först väcktes.

Artikel 15

Rätt för barn att uttrycka sina åsikter

1. När medlemsstaternas domstolar utövar sin behörighet enligt denna förordning ska de, i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden ge barn under 18 år vars föräldraskap ska fastställas och som är i stånd att bilda egna åsikter, ges en verklig och faktisk möjlighet att uttrycka dessa, antingen direkt eller genom företrädare eller ett lämpligt organ.
2. Om domstolen i enlighet med nationell lag och nationella förfaranden ger ett barn under 18 år möjlighet att uttrycka sina åsikter i enlighet med denna artikel ska den tillmäta barnets åsikter betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.

KAPITEL III

TILLÄMPLIG LAG

Artikel 16

Universell tillämpning

Den lag som anvisas som tillämplig lag enligt denna förordning ska tillämpas oavsett om den är en medlemsstats lag eller inte.

Artikel 17

Tillämplig lag

1. Den lag som är tillämplig på fastställande av föräldraskap ska vara lagen i den stat där den person som föder barnet har sin hemvist vid tidpunkten för födseln, eller där det inte är möjligt att fastställa hemvist för den person som föder barnet vid tidpunkten för födelsen, lagen i den stat där barnet föddes.
2. Om den tillämpliga lagen enligt punkt 1 leder till att föräldraskap endast fastställs för en förälder får, trots bestämmelserna i punkt 1, lagen i den stat som den föräldern eller den andra föräldern är medborgare i eller lagen i den stat där barnet föddes tillämpas för att fastställa föräldraskap för den andra föräldern.

Artikel 18

Den tillämpliga lagens räckvidd

Den lag som anvisas som tillämplig lag enligt denna förordning ska i synnerhet reglera

- (a) förfaranden för att fastställa eller bestrida föräldraskap,
- (b) bindande rättsverkan och/eller bevisvärde för officiella handlingar,

- (c) ställningen för personer i förfaranden som rör fastställande eller bestridande av föräldraskap,
- (d) eventuella tidsgränser för fastställande eller bestridande av föräldraskap.

Artikel 19

Ändring av tillämplig lag

När föräldraskap har fastställts i en medlemsstat enligt denna förordning ska en senare ändring av den tillämpliga lagen inte påverka det föräldraskap som redan fastställts.

Artikel 20

Formell giltighet

1. En ensidig handling i avsikt att ge rättsverkan för fastställande av föräldraskap ska anses vara formellt giltig då den uppfyller kraven i någon av följande lagar:
 - (a) Tillämplig lag för fastställande av föräldraskap enligt artikel 17.
 - (b) Lagen i den stat där den person som utför handlingen har hemvist.
 - (c) Lagen i den stat där handlingen utfördes.
2. Bevisning som rör en rättshandling avseende fastställande av föräldraskap får föras med varje slags bevismedel som godtas enligt lagen i domstolslandet eller enligt någon av de i punkt 1 angivna lagarna enligt vilka rättshandlingen har giltighet till formen, förutsatt att sådan bevisföring kan genomföras vid domstolen.

Artikel 21

Uteslutande av återförvisning

När denna förordning föreskriver att lagen i en viss stat ska tillämpas, avses gällande rättsregler i den staten, med undantag för statens internationella privaträtt.

Artikel 22

Grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*)

1. Tillämpning av en bestämmelse i lagen i en viss stat som anges i denna förordning får vägras endast om en sådan tillämpning är uppenbart oförenlig med grunderna för domstolslandets rättsordning (*ordre public*).
2. Punkt 1 ska tillämpas av domstolar och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i överensstämmelse med de grundläggande principer och rättigheter som fastställs i stadgan, särskilt i artikel 21 om rätten till icke-diskriminering.

Artikel 23

Stater med fler än en rättsordning

1. I de fall den bestämda lagen enligt denna förordning är lagen i en stat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för föräldraskapsfrågor, är det de interna lagvalsreglerna i den staten som ska avgöra vilken territoriell enhets rättsregler som ska tillämpas.
2. Om sådana interna lagvalsregler saknas ska

- (a) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelsen om hemvist för den person som föder barnet vid tidpunkten för födseln, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där den person som föder barnet har hemvist,
- (b) varje hänvisning till lagen i den stat som avses i punkt 1, när det gäller att fastställa tillämplig lag i enlighet med bestämmelserna om barnets födelsestat, förstås som en hänvisning till lagen i den territoriella enhet där barnet föddes.
- (c) En medlemsstat som omfattar flera territoriella enheter som var och en har egna rättsregler för föräldraskap behöver inte tillämpa denna förordning vid lagkonflikter enbart mellan lagarna i sådana enheter.

KAPITEL IV

ERKÄNNANDE

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser om erkännande

Artikel 24

Erkännande av ett domstolsbeslut

1. Ett domstolsbeslut om föräldraskap som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.
2. I synnerhet ska inget särskilt förfarande behöva anlitas för att uppdatera uppgifter om civilstånd i relevanta register i en medlemsstat på grundval av ett domstolsbeslut om föräldraskap som meddelats i en annan medlemsstat inte längre kan överklagas enligt lagen i den medlemsstaten.
3. Om frågan huruvida ett domstolsbeslut ska erkännas uppkommer som en prejudiciell fråga vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen avgöra den frågan.

Artikel 25

Beslut där det saknas grunder för vägran av erkännande

1. En berörd part får i enlighet med förfarandena i artiklarna 32–34 ansöka om ett fastställande av att det inte finns någon grund för att vägra erkännande av domen enligt artikel 31.
2. Den lokala behörigheten för den domstol som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 71 ska fastställas enligt lagen i den medlemsstat där ett förfarande i enlighet med punkt 1 inleds.

Artikel 26

Handlingar som ska inges för erkännande

1. En part som i en medlemsstat vill göra gällande ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat ska inge

- (a) en kopia av domstolsbeslutet som uppfyller de villkor som är nödvändiga för att dess äkthet ska kunna fastställas och
 - (b) det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 29.
- 2. Den domstol eller annan behörig myndighet vid vilken ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får, om nödvändigt, begära att den part som gör domstolsbeslutet gällande tillhandahåller en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det intyg som avses i punkt 1 b i denna artikel.
- 3. Den domstol eller behöriga myndighet vid vilken ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får begära att parten tillhandahåller en översättning eller translitterering av domstolsbeslutet utöver en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i intyget, om den inte kan fortsätta handläggningen utan en sådan översättning eller translitterering.

Artikel 27

Avsaknad av handlingar

- 1. Om de handlingar som anges i artikel 26.1 inte ges in innan ett domstolsbeslut som meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får domstolen eller en annan behörig myndighet bestämma en tid inom vilken detta ska ske, godta likvärdiga handlingar eller, om den anser att den har tillräckliga uppgifter, befria parten från skyldigheten att ge in dem.
- 2. Om den domstol eller behöriga myndighet vid vilken ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande begär detta ska en översättning eller translitterering tillhandahållas.

Artikel 28

Vilandeförklaring av mål

Den domstol vid vilken ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat görs gällande får låta handläggningen av målet vila, helt eller delvis, om

- (a) talan mot domstolsbeslutet har förts i ursprungsmedlemsstaten genom ordinära rättsmedel, eller
- (b) en ansökan har lämnats in med avseende på ett beslut om att det inte finns någon grund för att vägra erkännande av domen enligt artikel 25 eller med avseende på ett beslut om att erkännandet ska vägras på en av dessa grunder.

Artikel 29

Utfärdande av intyg

- 1. Domstolen i en ursprungsmedlemsstat som meddelats till kommissionen enligt artikel 71 ska på ansökan av någon av parterna utfärda ett intyg om ett domstolsbeslut om föräldraskap med användning av det formulär som anges i bilaga I
- 2. Intyget ska fyllas i och utfärdas på samma språk som domstolsbeslutet. Intyget får även på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens institutioners officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den domstol

som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.

3. Intyget ska innehålla en förklaring som informerar unionsmedborgare och deras familjemedlemmar om att intyget inte påverkar barnets rättigheter som följer av unionsrätten och att för utövandet av sådana rättigheter kan bevis på förhållandet mellan förälder och barn läggas fram på vilket sätt som helst.
4. Intygets utfärdande kan inte angripas.

Artikel 30

Rättelse av intyget

1. Domstolen i en ursprungsmedlemsstat, som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 71, ska på ansökan, och får självmant, rätta intyget om det på grund av ett materiellt fel eller utelämnande föreligger bristande överensstämmelse mellan det domstolsbeslut som ska erkännas och intyget.
2. Lagen i ursprungsmedlemsstaten ska tillämpas på förfarandet för rättelse av intyget.

Artikel 31

Grunder för att vägra erkännande

1. Erkännande av ett domstolsbeslut ska vägras
 - (a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där erkännande begärs, med hänsyn tagen till barnets bästa,
 - (b) om domstolsbeslutet har meddelats i någons utevaro och den uteblivne inte har delgetts stämningsansökan eller motsvarande handling i tillräckligt god tid och på ett sådant sätt att personen kunnat förbereda sitt svaromål, såvida det inte kan fastställas att den uteblivne otvetydigt har godtagit domstolsbeslutet,
 - (c) om en person ansöker om det och gör gällande att domstolsbeslutet kränker hans faderskap eller hennes moderskap för barnet, om domstolsbeslutet meddelats utan att personen i fråga har fått möjlighet att yttra sig,
 - (d) om och i den mån som domstolsbeslutet är oförenligt med ett senare domstolsbeslut om faderskap som har meddelats i den medlemsstat där erkännande begärs
 - (e) och om och i den mån som domstolsbeslutet är oförenligt med ett senare domstolsbeslut om faderskap som har meddelats i en annan medlemsstat, om det senare domstolsbeslutet uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande görs gällande.
2. Punkt 1 a ska tillämpas av domstolar och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i överensstämmelse med de grundläggande principer och rättigheter som erkänns i stadgan, särskilt i artikel 21 om principen om icke-diskriminering.
3. Erkännande av domstolsbeslut i föräldraskapsfrågor kan vägras om det meddelades utan att barnet getts möjlighet att uttrycka sin åsikt, om detta inte strider mot barnets bästa. Om barnet är under 18 år ska denna bestämmelse gälla om barnet är i stånd att bilda egna åsikter i enlighet med artikel 15.

AVSNITT 2

Förfarande för vägran av erkännande

Artikel 32

Ansökan om vägran av erkännande

1. Förfarandet vid ansökan om vägran av erkännande ska, i den mån det inte omfattas av denna förordning, regleras av lagen i den medlemsstat där talan om icke-erkännande väcks.
2. Erkännandet av ett domstolsbeslut i föräldraskapsfrågor ska vägras om ett av de skäl för att vägra erkännande som avses i artikel 31 föreligger.
3. Den lokala behörigheten för den domstol som meddelats till kommissionen enligt artikel 71 ska fastställas enligt lagen i den medlemsstat där ett förfarande om icke-erkännande inleds.
4. Sökanden ska domstolen en kopia av domstolsbeslutet och, om tillämpligt och möjligt, det relevanta intyg som utfärdats i enlighet med artikel 29.
5. Domstolen får när så är nödvändigt begära att sökanden tillhandahåller en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten i det relevanta intyg som utfärdats enligt artikel 29.
6. Om domstolen inte kan fortsätta handläggningen utan en translitterering eller översättning av domstolsbeslutet får den begära att sökanden tillhandahåller en sådan översättning eller translitterering.
7. Domstolen får befria sökanden från skyldigheten att ge in de handlingar som avses i punkt 4 om
 - (a) den redan innehar dem, eller
 - (b) den finner det orimligt att begära att sökanden ska tillhandahålla dem.
8. Det ska inte krävas att den part som ansöker om vägran av erkännande av ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat ska ha en postadress i den medlemsstat där talan om icke-erkännande väcks. Det ska krävas att den parten har ett befullmäktigat ombud i den medlemsstat där förfaranden om icke-erkännande väcks endast om ett sådant ombud är obligatoriskt enligt lagen i den medlemsstat där talan om icke-erkännande väcks, oberoende av parternas medborgarskap.

Artikel 33

Överklagande eller annat angripande

1. En part får överklaga eller på annat sätt angripa ett avgörande med anledning av ansökan om vägran av erkännande.
2. Ett överklagande eller annat angripande ska ges in till den domstol som medlemsstaterna har meddelat till kommissionen enligt artikel 71 såsom den domstol till vilken ett sådant överklagande eller annat angripande ska ges in.

Artikel 34

Ytterligare överklagande eller annat angripande

Ett domstolsbeslut som meddelats med anledning av ett överklagande eller annat angripande får bara överklagas eller angripas i de fall de domstolar vid vilka ett ytterligare överklagande eller annat angripande ska ges in har meddelats till kommissionen av den berörda medlemsstaten enligt artikel 71.

AVSNITT 3

Officiella handlingar med bindande rättsverkan

Artikel 35

Tillämpningsområde

Detta avsnitt ska vara tillämpligt på officiella handlingar om fastställande av föräldraskap som

- (a) formellt har upprättats och registrerats i en medlemsstat som förklarar sig behörig enligt kapitel II och
- (b) har bindande rättsverkan i den medlemsstat där de formellt har upprättats eller registrerats.

Artikel 36

Erkännande av officiella handlingar

Officiella handlingar om fastställande av föräldraskap som har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten ska erkännas i andra medlemsstater utan att något särskilt förfarande krävs. Avsnitten 1 och 2 i detta kapitel ska tillämpas i enlighet med detta, såvida inget annat föreskrivs i det här avsnittet.

Artikel 37

Intyg

1. Ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet som meddelats till kommissionen enligt artikel 71 ska på ansökan av någon av parterna utfärda ett intyg om en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan med användning av det formulär som anges i bilaga II.
2. Intyget får utfärdas endast om följande villkor är uppfyllda:
 - (a) Den medlemsstat som bemyndigade den offentliga myndigheten eller annan myndighet att formellt upprätta eller registrera den officiella handlingen om fastställande av föräldraskap var behörig enligt kapitel II.
 - (b) Den officiella handlingen har bindande rättsverkan i den medlemsstaten.
3. Intyget ska upprättas på det språk som den officiella handlingen är upprättad på. Det får också på begäran av en av parterna utfärdas på ett annat av Europeiska unionens institutioners officiella språk. Detta medför inte någon skyldighet för den behöriga myndighet som utfärdar intyget att tillhandahålla en översättning eller translitterering av det översättningsbara innehållet i fritextfälten.
4. Intyget ska innehålla en förklaring som informerar unionsmedborgare och deras familjemedlemmar om att intyget inte påverkar barnets rättigheter som följer av unionsrätten och att för utövandet av sådana rättigheter kan bevis på förhållandet mellan förälder och barn läggas fram på vilket sätt som helst.

5. Om intyget inte inges får den officiella handlingen inte erkännas i en annan medlemsstat.

Artikel 38

Rättelse och återkallelse av intyget

1. Ursprungsmedlemsstatens behöriga myndighet som meddelats till kommissionen i enlighet med artikel 71, ska på ansökan, och får självmant, rätta intyget om det på grund av ett materiellt fel eller utelämnande föreligger en brist på överensstämmelse mellan den officiella handlingen och intyget.
2. Den behöriga myndighet som avses i punkt 1 i denna artikel ska på ansökan eller självmant återkalla intyget om det beviljats felaktigt, med beaktande av de krav som fastställs i artikel 37.
3. Förfarandet, inbegripet överklagande, för rättelse eller återkallelse av intyget ska regleras av lagen i ursprungsmedlemsstaten.

Artikel 39

Grunder för att vägra erkännande

1. Erkännande av en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan ska vägras
 - (a) om ett erkännande uppenbart skulle strida mot grunderna för rättsordningen i den medlemsstat där erkännande begärs, med hänsyn tagen till barnets bästa,
 - (b) om en person ansöker om det och gör gällande att den officiella handlingen kränker hans faderskap eller hennes moderskap för barnet, om den officiella handlingen har upprättats formellt och registrerats utan att personen har varit delaktig i detta
 - (c) om och i den mån som den officiella handlingen är oförenlig med ett senare domstolsbeslut om föräldraskap som har meddelats, eller en senare officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan som har upprättats eller registrerats i den medlemsstat där erkännande görs gällande,
 - (d) om och i den mån som det är oförenligt med ett senare domstolsbeslut om föräldraskap som har meddelats eller en senare officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan som har upprättats eller registrerats i en annan medlemsstat, om det senare domstolsbeslutet eller den senare officiella handlingen uppfyller de nödvändiga villkoren för erkännande i den medlemsstat där erkännande görs gällande.
2. Punkt 1 a ska tillämpas av domstolar och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i överensstämmelse med de grundläggande principer och rättigheter som erkänns i stadgan, särskilt i artikel 21 om principen om icke-diskriminering.
3. Erkännande av en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan kan vägras om det formellt upprättades eller registrerades utan att barnet getts möjlighet att uttrycka sina åsikter. Om barnet är under 18 år ska denna bestämmelse gälla om barnet är i stånd att bilda egna åsikter.

AVSNITT 4

Övriga bestämmelser

Artikel 40

Förbud mot omprövning av ursprungsdomstolens behörighet

Behörigheten för den domstol i ursprungsmedlemsstaten som fastställer föräldraskap får inte omprövas. En prövning av huruvida en dom strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) enligt artikel 31.1 a får inte avse behörighetsreglerna i artiklarna 6–9.

Artikel 41

Förbud mot omprövning i sak

Ett domstolsbeslut som har meddelats i en annan medlemsstat eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten får aldrig omprövas i sak.

Artikel 42

Kostnader

Detta kapitel ska även tillämpas vid fastställande av de kostnader och avgifter som hänför sig till förfaranden som omfattas av denna förordning.

Artikel 43

Rättshjälp

1. Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten helt eller delvis har fått rättshjälp eller varit befriad från kostnader och avgifter, ska han eller hon vid de förfaranden som avses i artiklarna 25.1 och 32 vara berättigad till rättshjälp eller befrielse från kostnader och avgifter i största möjliga utsträckning enligt lagen i den medlemsstat där förfarandet inleds.
2. Om sökanden i ursprungsmedlemsstaten har varit befriad från alla kostnader i samband med ett förfarande vid en administrativ myndighet som meddelats till kommissionen enligt artikel 71 ska han eller hon vid alla förfaranden som avses i artiklarna 25.1 och 32 vara berättigad till rättshjälp i enlighet med punkt 1 i denna artikel. För detta ändamål ska den parten lämna in en förklaring utfärdad av den behöriga myndigheten i ursprungsmedlemsstaten, som visar att han eller hon uppfyller de ekonomiska villkoren för att helt eller delvis beviljas rättshjälp eller befrielse från kostnader och avgifter.

KAPITEL V

OFFICIELLA HANDLINGAR UTAN BINDANDE RÄTTsverKAN

Artikel 44

Tillämpningsområde

Detta kapitel ska vara tillämpligt på officiella handlingar som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten.

Artikel 45

Godkännande av officiella handlingar

1. En officiell handling som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten ska ha samma bevisvärde i en annan medlemsstat som den har i ursprungsmedlemsstaten eller ett bevisvärde som är så jämförbart som möjligt, under förutsättning att detta inte uppenbarligen strider mot grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där den läggs fram.
2. Den rättsordning (*ordre public*) som avses i punkt 1 ska tillämpas av domstolar och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i överensstämmelse med de grundläggande principer och rättigheter som erkänns i stadgan, särskilt i artikel 21 om principen om icke-diskriminering.
3. En person som vill använda en sådan officiell handling i en annan medlemsstat kan be den myndighet som formellt har upprättat eller registrerat den offentliga handlingen i ursprungsmedlemsstaten att fylla i formuläret i bilaga III med en beskrivning av den officiella handlingens bevisvärde i ursprungsmedlemsstaten.
4. Intyget ska innehålla en förklaring som informerar unionsmedborgare och deras familjemedlemmar om att intyget inte påverkar barnets rättigheter som följer av unionsrätten och att för utövandet av sådana rättigheter kan bevis på förhållandet mellan förälder och barn läggas fram på vilket sätt som helst.
5. En talan som avser en sådan officiell handlingens äkthet ska väckas vid domstolarna i ursprungsmedlemsstaten och avgöras enligt lagen i den medlemsstaten. En officiell handling som omfattas av klagomålet ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat innan klagomålet har avgjorts vid den behöriga domstolen.
6. En talan som avser rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som fastställts i en officiell handling ska väckas vid de domstolar som är behöriga enligt denna förordning och ska avgöras i enlighet med tillämplig lag enligt kapitel III. Den officiella handling som omfattas av ett klagomål ska inte ha något bevisvärde i en annan medlemsstat än ursprungsmedlemsstaten i den relevanta frågan innan klagomålet har avgjorts vid den behöriga domstolen.
7. Om utgången av ett mål som handläggs vid en domstol i en medlemsstat är avhängig av en fråga som är av prejudiciell betydelse och som gäller de rättshandlingar eller rättsliga förhållanden som upptagits i en sådan officiell handling, ska den domstolen ha behörighet att avgöra frågan.

KAPITEL VI

EUROPEISKT FÖRÄLDRASKAPSINTYG

Artikel 46

Inrättande av ett europeiskt intyg om föräldraskap

1. Genom denna förordning inrättas ett europeiskt föräldraskapsintyg (*föräldraskapsintyget*) som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat och ha de verkningar som förtecknas i artikel 53.
2. Det ska inte vara obligatoriskt att använda ett föräldraskapsintyg.
3. Föräldraskapsintyget ska inte ersätta nationella dokument som används för liknande ändamål i medlemsstaterna. När det har utfärdats för användning i en annan medlemsstat ska föräldraskapsintyget emellertid även ha de verkningar som förtecknas i artikel 53 i den medlemsstat vars myndigheter utfärdade det i enlighet med detta kapitel.

Artikel 47

Föräldraskapsintygets syfte

Föräldraskapsintyget ska användas av ett barn eller ett juridiskt ombud som behöver göra barnets föräldraskapsstatus gällande i en annan medlemsstat.

Artikel 48

Behörighet att utfärda föräldraskapsintyget

1. Föräldraskapsintyget ska utfärdas i den medlemsstat där föräldraskapet fastställdes och vars domstolar, som fastställs i artikel 4.4, är behöriga enligt artikel 6, 7 eller 9.
2. Den utfärdande myndigheten som har meddelats till kommissionen enligt artikel 71 av den medlemsstat som avses i punkt 1 ska vara
 - (a) en domstol enligt definitionen i artikel 4.4 eller
 - (b) en annan myndighet som enligt nationell lag är behörig att handlägga föräldraskapsärenden.

Artikel 49

Ansökan om föräldraskapsintyget

1. Föräldraskapsintyget ska utfärdas efter ansökan av barnet (*sökanden*) eller i tillämpliga fall, ett juridiskt ombud.
2. För att inge ansökan kan sökanden använda det formulär som fastställs i bilaga IV.
3. Ansökan ska innehålla den information som förtecknas nedan, såvitt denna information är känd för sökanden och behövs för att den utfärdande myndigheten ska kunna intyga de omständigheter som sökanden vill ha bestyrkta, och ska åtföljas av alla relevanta handlingar antingen i original eller i form av kopior som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 50.2:

- (a) Uppgifter om sökanden: Efternamn (om tillämpligt efternamn vid födseln), förnamn, kön, födelseort och födelsedatum, medborgarskap (om känt), identifikationsnummer (om tillämpligt) och adress.
- (b) Om tillämpligt, uppgifter om sökandens juridiska ombud. Efternamn (om tillämpligt efternamn vid födseln), förnamn, adress och ombudets ställning.
- (c) Uppgifter om var och en av föräldrarna: efternamn (om tillämpligt efternamn vid födseln), förnamn, födelseort och födelsedatum, medborgarskap, identifikationsnummer (om tillämpligt) och adress.
- (d) Den ort och medlemsstat där barnets föräldraskap registreras.
- (e) De omständigheter som ligger till grund för sökandens anspråk på föräldraskap, med original eller en kopia av den eller de handlingar som fastställer föräldraskap med bindande rättsverkan eller bevis på föräldraskap.
- (f) Kontaktuppgifter till den domstol i medlemsstaten som fastställde föräldraskapet, till den behöriga myndighet som utfärdade den officiella handlingen om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan eller till den behöriga myndighet som utfärdade den officiella handlingen utan bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten.
- (g) En förklaring om att de uppgifter som ska styrkas, såvitt sökanden känner till, inte är föremål för någon tvist.
- (h) Annan information som sökanden anser vara av intresse för utfärdandet av intyget.

Artikel 50

Granskning av ansökan

1. Vid mottagandet av ansökan ska den utfärdande myndigheten kontrollera den information och de förklaringar och handlingar samt annan bevisning som sökanden tillhandahåller. Den ska självständigt göra de utredningar som krävs för att kontrollera de uppgifter som lämnats om detta föreskrivs eller är tillåtet i den nationella lag som gäller för myndigheten eller uppmana sökanden att lämna ytterligare bevisning som myndigheten anser vara nödvändig.
2. Om sökanden inte har kunnat lämna kopior av de relevanta handlingarna som uppfyller de villkor som krävs för att deras äkthet ska kunna fastställas, får den utfärdande myndigheten besluta att godta annan form av bevisning.
3. Om detta föreskrivs i den nationella lag som gäller för myndigheten och på de villkor som där fastställs, får den utfärdande myndigheten begära att förklaringar avges under ed eller genom försäkran om kända förhållanden i stället för en ed.
4. Vid tillämpning av denna artikel ska en medlemsstats behöriga myndighet på begäran ge den utfärdande myndigheten i en annan medlemsstat tillgång till information från i synnerhet folkbokföringsregister och andra register som avser handlingar och omständigheter som är relevanta för sökandens föräldraskap, i de fall den behöriga myndigheten enligt nationell lagstiftning skulle ha rätt att ge en annan nationell myndighet tillgång till sådan information.

Artikel 51

Utfärdande av intyget

1. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål utfärda föräldraskapsintyget i enlighet med förfarandet i detta kapitel när de uppgifter som ska styrkas har fastställts enligt den lag som är tillämplig på fastställande av föräldraskap. Den ska använda formuläret i bilaga V.

Den utfärdande myndigheten ska i synnerhet inte utfärda föräldraskapsintyget

- (a) om ett klagomål har riktats mot de uppgifter som ska styrkas eller
 - (b) om intyget inte skulle vara förenligt med ett domstolsbeslut som omfattar samma uppgifter.
2. Den avgift som tas ut för utfärdande av ett intyg ska inte vara högre än den avgift som tas ut för utfärdande av ett intyg enligt nationell lag som bevisar sökandens föräldraskap.

Artikel 52

Intygets innehåll

Intyget ska innehålla följande uppgifter för respektive tillämpliga fall:

- (a) Namn, adress och kontaktuppgifter till medlemsstatens utfärdande myndighet.
- (b) Om de är olika, namn, adress och kontaktuppgifter till den domstol i medlemsstaten som fastställde föräldraskapet, till den behöriga myndighet som utfärdade den officiella handlingen om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan eller till den behöriga myndighet som uthärdade den officiella handlingen utan bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men som har bevisvärde i den medlemsstaten.
- (c) Ärendenummer.
- (d) Datum och ort för utfärdande.
- (e) Den ort och medlemsstat där barnets föräldraskap registreras.
- (f) Uppgifter om sökanden: Efternamn (om tillämpligt efternamn vid födseln), förnamn, kön, födelseort och födelsedatum, medborgarskap (om känt), identifikationsnummer (om tillämpligt) och adress.
- (g) Om tillämpligt, uppgifter om sökandens juridiska ombud. Efternamn (om tillämpligt efternamn vid födseln), förnamn, adress och ombudets ställning.
- (h) Uppgifter om var och en av föräldrarna: efternamn (om tillämpligt efternamn vid födseln), förnamn, födelseort och födelsedatum, medborgarskap, identifikationsnummer (om tillämpligt) och adress.
- (i) De omständigheter som ligger till grund för den utfärdande myndighetens bedömning att den är behörig att utfärda föräldraskapsintyget.
- (j) Vilken lag som är tillämplig på fastställandet av föräldraskap och de omständigheter som ligger till grund för fastställandet av vilken lag som är tillämplig.
- (k) En förklaring som informerar unionsmedborgare och deras familjemedlemmar om att intyget inte påverkar barnets rättigheter som följer av unionsrätten och att för

utövandet av sådana rättigheter kan bevis på förhållandet mellan förälder och barn läggas fram på vilket sätt som helst.

- (l) Underskrift och/eller stämpel från den myndighet som utfärdar intyget.

Artikel 53

Intygets rättsverkningar

1. Intyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.
2. Det ska antas att intyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på fastställande av föräldraskap. Den person som i intyget anges som barn till en viss förälder eller föräldrar ska antas ha den ställning som anges i intyget.
3. Intyget ska utgöra en giltig handling för registrering av föräldraskapet, i det relevanta registret i en medlemsstat utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3.2 i.

Artikel 54

Bestyrkta kopior av föräldraskapsintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska behålla originalet av föräldraskapsintyget och ska utfärda en eller flera bestyrkta kopior till sökanden eller ett juridiskt ombud.
2. Den utfärdande myndigheten ska, för de ändamål som anges i artiklarna 55.3 och 57.2, upprätta en förteckning över personer till vilka bestyrkta kopior har utfärdats i enlighet med punkt 1.

Artikel 55

Rättelse, ändring eller återkallelse av föräldraskapsintyget

1. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller på eget initiativ rätta skrivfel i föräldraskapsintyget.
2. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ ändra eller återkalla föräldraskapsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.
3. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av intyget har utfärdats i enlighet med artikel 54.1 om rättelser, ändringar eller återkallelse av intyget.

Artikel 56

Rättsmedel

1. Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 51 kan bestridas av den person som ansöker om intyget eller ett juridiskt ombud.
Beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artiklarna 55 och 57.1 a kan bestridas av varje person som visar legitimt intresse.

Klagomålet ska lämnas in till en domstol i den medlemsstat där den utfärdande myndigheten är belägen, i enlighet med lagen i denna medlemsstat.

2. Om ett föräldraskapsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara felaktigt, ska den behöriga domstolen rätta, ändra eller återkalla föräldraskapsintyget eller se till att den utfärdande myndigheten rättar, ändrar eller återkallar föräldraskapsintyget.

Om vägran att utfärda ett föräldraskapsintyg i samband med ett klagomål enligt punkt 1 skulle visa sig vara omotiverad, ska den behöriga domstolen utfärda intyget eller se till att den utfärdande myndigheten gör en ny bedömning av fallet och fattar ett nytt beslut.

Artikel 57

Hävning av föräldraskapsintygets rättsverkningar

1. Föräldraskapsintygets rättsverkningar kan hävas av
 - (a) den utfärdande myndigheten, på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse, i avvaktan på en ändring eller återkallelse av föräldraskapsintyget i enlighet med artikel 55, eller
 - (b) domstolen, på begäran av varje person som har rätt att bestrida ett beslut som fattas av den utfärdande myndigheten i enlighet med artikel 56, i avvaktan på ett sådant bestridande.
2. Den utfärdande myndigheten eller i förekommande fall domstolen ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av föräldraskapsintyget har utfärdats i enlighet med artikel 54.1 om eventuell hävning av intygets rättsverkningar.

Under hävningen av föräldraskapsintygets rättsverkningar får inga ytterligare bestyrkta kopior av föräldraskapsintyget utfärdas.

KAPITEL VII

DIGITAL KOMMUNIKATION

Artikel 58

Kommunikation via den europeiska elektroniska åtkomstpunkten

1. Den europeiska elektroniska åtkomstpunkt som inrättas på den europeiska e-juridikportalen enligt artikel 4 i [digitaliseringsförordningen] får användas för elektronisk kommunikation mellan fysiska personer och deras juridiska ombud samt av medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter i samband med följande:
 - (a) Förfaranden för beslut om att det inte finns några grunder för vägran att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om föräldraskap, eller vägran att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om föräldraskap.

- (b) Ansökan om, utfärdande av, rättelse, ändring, återkallelse, hävning eller prövningsförfaranden för det europeiska intyget om föräldraskap.
- 2. Artiklarna 4.3, 5.2, 5.3, 6, 9.1, 9.3 och 10 i [digitaliseringsförordningen] ska vara tillämpliga på elektronisk kommunikation enligt punkt 1.

Artikel 59

Genomförandeakter som ska antas av kommissionen

- 1. Vad gäller elektronisk kommunikation enligt artikel 58.1 ska kommissionen anta genomförandeakter för att närmare fastställa följande:
 - (a) De tekniska specifikationer som fastställer de elektroniska kommunikationsmetoderna.
 - (b) De tekniska specifikationerna för kommunikationsprotokoll.
 - (c) De mål för informationssäkerheten och relevanta tekniska åtgärder som säkerställer minimistandarderna för informationssäkerhet och en hög it-säkerhet vad gäller behandlingen och kommunikationen av uppgifter.
 - (d) Minimimålen för tillgänglighet och eventuella därtill relaterade tekniska krav för elektronisk kommunikation genom det decentraliserade it-systemet.
- 2. De genomförandeakter som avses i punkt 1 i denna artikel ska antas i enlighet med granskningsförfarandet i artikel 62.2.
- 3. De genomförandeakter som avses i punkt 1 ska antas senast den [2 år efter denna förordnings ikraftträdande].

Artikel 60

Referensprogramvara

- 1. Kommissionen ska ansvara för skapandet, underhållet och utvecklingen av en referensprogramvara som medlemsstaterna kan välja att använda som sitt backend-system i stället för ett nationellt it-system. Skapandet, underhållet och utvecklingen av referensprogramvaran ska finansieras genom unionens allmänna budget.
- 2. Kommissionen ska tillhandahålla, underhålla och stödja referensprogramvaran utan kostnad.

Artikel 61

Kostnaderna för det decentraliserade it-systemet, den europeiska elektroniska åtkomstpunkten och de nationella it-portalerna

- 1. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för installationen, driften och underhållet av de åtkomstpunkter för det decentraliserade it-systemet som är belägna på deras territorium.
- 2. Varje medlemsstat ska bära kostnaderna för att upprätta och anpassa sina nationella it-system för att göra dem driftskompatibla med åtkomstpunkterna, och ska stå för kostnaderna för att administrera, driva och underhålla dessa system.
- 3. Ingenting ska hindra medlemsstaterna från att ansöka om bidrag till stöd för den verksamhet som avses i punkterna 1 och 2 inom ramen för unionens relevanta finansieringsprogram.

4. Kommissionen ska bära alla kostnader i samband med införandet av stöd för elektronisk kommunikation genom den europeiska elektroniska åtkomstpunkten enligt artikel 58.1

Artikel 62

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011³⁶.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

KAPITEL VIII

DELEGERADE AKTER

Artikel 63

Delegering av befogenhet

Kommissionen ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 64 med avseende på ändring av bilagorna I–V i syfte att uppdatera eller göra tekniska ändringar av de bilagorna.

Artikel 64

Utövande av delegeringen

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.
2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 63 ges till kommissionen tills vidare från och med [*den dag då denna förordning träder i kraft*].
3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 63 får när som helst återkallas av rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.
4. Innan kommissionen antar en delegerad akt ska den samråda med experter som utsetts av varje medlemsstat i enlighet med principerna i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning.
5. Så snart kommissionen har antagit en delegerad akt ska den underrätta rådet om detta.

³⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

6. En delegerad akt som antas enligt artikel 63 ska träda i kraft endast om rådet inte har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs rådet, eller om rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att det inte kommer att invända. Denna period ska, på rådets initiativ, förlängas med två månader.
7. Europaparlamentet ska informeras om kommissionens antagande av delegerade akter och om eventuella invändningar mot dessa och om återkallelse av rådets delegering av befogenheter.

KAPITEL IX

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 65

Legalisering eller annat liknande förfarande

Ingen legalisering eller annat liknande förfarande får krävas inom ramen för denna förordning.

Artikel 66

Förhållandet till gällande internationella konventioner

1. Denna förordning ska inte påverka internationella konventioner i vilka en eller flera medlemsstater är part när denna förordning antas och vilka fastställer bestämmelser som regleras av denna förordning.
2. Denna förordning ska emellertid mellan medlemsstater ha företräde framför konventioner som ingåtts uteslutande mellan två eller flera av dem i den mån konventionerna gäller frågor som regleras av denna förordning.
3. Denna förordning ska inte påverka Haagkonventionen av den 29 maj 1993 om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.
4. Denna förordning ska inte påverka Internationella civilståndskommissionens konventioner nr 16, 33 och 34.

Artikel 67

Förteckning över konventioner

1. Medlemsstaterna ska senast [*sex månader före det datum då denna förordning börjar tillämpas*] underrätta kommissionen om de konventioner som avses i artikel 66.1. Efter detta datum ska medlemsstaterna underrätta kommissionen om alla uppsägningar av sådana konventioner.
2. Inom sex månader från mottagandet av de underrättelser som avses i punkt 1 ska kommissionen på den europeiska e-juridikportalen offentliggöra
 - (a) en förteckning över de konventioner som avses i punkt 1,
 - (b) de uppsägningar som avses i punkt 1.

Artikel 68

Uppgiftsskydd

1. De personuppgifter som krävs för tillämpningen av denna förordning ska behandlas av medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter för fastställande av föräldraskap i gränsöverskridande situationer och erkännande av föräldraskap i samband med fastställande av föräldraskap enligt kapitel II, utfärdande av intyg enligt artiklarna 29, 37 och 45, utfärdande av det europeiska intyget om föräldraskap enligt artikel 51, redovisning av handlingar för erkännande av föräldraskap enligt artikel 26, erhållande av ett beslut om att det saknas grunder för vägran av erkännande av föräldraskap enligt artikel 25 eller ansökan om vägran av erkännande av föräldraskap enligt artikel 32.
2. Behandling av personuppgifter enligt denna förordning ska begränsas till vad som är nödvändigt för de ändamål som anges i punkt 1, utan att det påverkar ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse i enlighet med artiklarna 5.1 b och 89 i den allmänna dataskyddsförordningen.
3. Vid tillämpningen av denna förordning ska medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter betraktas som personuppgiftsansvariga i den mening som avses i artikel 4.7 i den allmänna dataskyddsförordningen.
4. De personuppgifter som krävs för tillämpningen av denna förordning ska behandlas av kommissionen i samband med elektronisk kommunikation mellan fysiska personer eller deras juridiska ombud och medlemsstaternas domstolar eller andra behöriga myndigheter genom den europeiska elektroniska åtkomstpunkten inom ramen för det decentraliserade it-systemet.
5. Behandling av personuppgifter enligt denna förordning ska begränsas till vad som är nödvändigt för de ändamål som anges i punkt 4.
6. Vid tillämpningen av denna förordning ska kommissionen betraktas som personuppgiftsansvarig i den mening som avses i artikel 3.8 i dataskyddsförordningen för EU-institutionerna.

Artikel 69

Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska vara tillämplig på rättsliga förfaranden som inleds och officiella handlingar som formellt upprättas eller registreras från och med [det datum då denna förordning börjar tillämpas].
2. När föräldraskap har fastställts i överensstämmelse med en av de lagar som anvisas som tillämpliga enligt kapitel III i en medlemsstat vars domstolar var behöriga enligt kapitel II, ska medlemsstaterna trots bestämmelserna i punkt 1 erkänna
 - (a) domstolsbeslut om fastställande av föräldraskap i en annan medlemsstat i förfaranden som inleddes före [det datum då denna förordning börjar tillämpas] och
 - (b) officiella handlingar om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten som formellt upprättades och registrerades före [det datum då denna förordning börjar tillämpas].

Kapitel IV ska vara tillämpligt på de domstolsbeslut och officiella handlingar som avses i denna punkt.

3. Trots bestämmelserna i punkt 1 ska medlemsstaterna godkänna en officiell handling som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten, men har bevisvärde i den medlemsstaten, om detta inte är uppenbart oförenligt med grunderna för rättsordningen (*ordre public*) i den medlemsstat där godkännande söks.

Kapitel V ska vara tillämpligt på de officiella handlingar som avses i denna punkt.

Artikel 70

Översyn

1. Senast den [5 år efter det datum då denna förordning börjar tillämpas] ska kommissionen med stöd av information från medlemsstaterna för Europaparlamentet, rådet och Europeiska ekonomiska och sociala kommittén lägga fram en rapport om tillämpningen av denna förordning, inklusive en utvärdering av eventuella praktiska problem som har uppstått. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.
2. Medlemsstaterna ska på begäran tillhandahålla kommissionen följande information, om sådan finns tillgänglig, som är relevant för utvärderingen av hur denna förordning fungerar och tillämpas, särskilt avseende
 - (a) antalet ansökningar om vägran att erkänna ett domstolsbeslut eller en officiell handling om fastställande av föräldraskap med bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten enligt artikel 32, och antalet ärenden där vägran av erkännande beviljades.
 - (b) antal överklaganden som getts in enligt artikel 33 respektive artikel 34,
 - (c) antalet ansökningar som bestrider innehållet i en officiell handling som inte har bindande rättsverkan i ursprungsmedlemsstaten men som har bevisvärde i den medlemsstaten, och antalet ärenden där bestridandet beviljades,
 - (d) antalet utfärdade europeiska intyg om föräldraskap och
 - (e) de kostnader som har uppstått i enlighet med artikel 61.2 i denna förordning.

Artikel 71

Uppgifter som ska meddelas kommissionen

1. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen följande:
 - (a) De myndigheter som är bemyndigade att upprätta eller registrera officiella handlingar i föräldraskapsärenden enligt vad som avses i artikel 4.6.
 - (b) De domstolar och myndigheter som är behöriga att utfärda de intyg som avses i artiklarna 29, 37 och 45, och de domstolar och myndigheter som är behöriga att göra rättelser av intyg enligt vad som avses i artikel 38.
 - (c) De domstolar som är behöriga att handlägga ansökningar om beslut om att det inte finns några grunder för vägran av erkännande enligt artikel 25, och de domstolar som är behöriga att handlägga ansökningar om vägran av erkännande enligt artikel 32 och överklaganden av domstolsbeslut om sådana ansökningar om vägran enligt artikel 33 respektive artikel 34.

- (d) De domstolar och myndigheter som är behöriga att utfärda det europeiska intyget om föräldraskap enligt artikel 51 samt de domstolar som är behöriga att handlägga de prövningsförfaranden som avses i artikel 56.
2. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen de uppgifter som avses i punkt 1 senast *[6 månader efter den dag då denna förordning träder i kraft]*.
 3. Medlemsstaterna ska meddela kommissionen alla ändringar av de uppgifter som avses i punkt 1.
 4. Kommissionen ska offentliggöra de uppgifter som avses i punkt 1 på lämpligt sätt, inbegripet genom den europeiska e-juridikportalen.

Artikel 72

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med *[den första dagen i den månad som följer på perioden på 18 månader från dagen för ikraftträdandet av denna förordning]*.

Artikel 71 ska dock tillämpas *[från och med dagen för denna förordnings ikraftträdande]*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande